

Domoljub

V Ljubljani, 6. julija 1938

Leto 51 • Štev. 27

Veliki dnevi naše mladine

Že v zadnjem »Domoljubu« smo nekaj povedali o velikem mednarodnem taboru katoliške mladine, ki je bil te dni v Ljubljani. Opisali smo pristrčni sprejem, ki so ga bili deležni v slovenski prestolnici inozemski poborniki katoliške misli Francozi, Čehi, Poljaki in naši slovenski bratje in sestre tam iz daljne Amerike.

Kamorkoli si se ozrl minule dni, povsod — mladina: Francozi čebļjajo po svoje, Čehi primerjajo češke izraze z našimi in hvalijo mesto, glasi Stadio, vse narodnosti se razumejo več ali manj, če drugače ne, pa z mahanjem in kazanjem. Vso čuti: Preko meja in predpisov, ki narode ločijo, raste nov rod katoliške Evrope, ki v lepi vzvišeni misli veže vse v pravo občestvo, po katerem diplomati tako brez uspeha vzdihujejo.

Slovenska mladina, ki je mednarodni tabor sklicala in ga veličastno in zmagovito dokončala, je pokazala vsemu katoliškemu svetu svojo moč in svojo odlično voljo; da se ne umakne z začrtane poti, pa naj pride karkoli.

Fantje tekmujejo

V ponedeljek 27. in torek 28. junija so bile na Stadionu velike mednarodne tekme v raznih vrstah telovadbe. Za dragocena darila, ki so jim poklonili za mednarodni tabor naši najodličnejši možje, so tekmovali Slovenci, Čehi in Francozi.

Iz povsem razumljivih razlogov ne moremo navesti imena vseh, ki so se pri tekmi odlikovali. Naj vendar naštejemo vsaj najznačilnejše zmage in pripadajoče jim darilo:

Mešani dvanašterboj: 1. Schlindwein Jean (F.) je dobil kot prvak lep pokal mariborskega župana g. dr. Juvana. 2. Schlindwein Antoine (F.) je dobil pokal dr. Mihelčiča, celjskega župana. 3. Herold R. (F.) je dobil pokal K. Čeča. 4. Natlačen Eric (J.) je dobil zlato uro, darilo predsednika vlade g. dr. Stojadinoviča. Dobil pa je za zmago v deseteroboju tudi še lep pre-

hodni pokal, darilo ministra dr. Ant. Korošca. Varšek je dobil v orodnem deseteroboju lično zapestno uro (Vilhar).

Višji oddelek (vrste članov): 1. Jesenice (dr. Korošec kip) orla z razpetimi perutmi; prehodno darilo. Jesenice pa so dobile tudi kot stalno darilo dr. Natlačenov dar (kip atleta s kroglo).

Srednji oddelek (člani, mednar.): 1. Čsl. Orel (križ v stalno darilo; umetniško Zabretovo delo). Srednji oddelek (za najboljšega Jugoslovana): 1. Škofovi zavodi (darilo g. min. dr. M. Kreka, prehodni pokal). Nižji oddelek (člani): 1. Vodice (prehodni pokal in »Domoljubov« stalno darilo). Odbojka (slovensko prvenstvo): 1. CSR je dobila kip, darilo dr. Adlešiča (stalno). Odbojka (mladci): 1. Maribor (prehodni »Slovenčev« pokal).

Lahka atletika: Najboljši inozemec v vseh panogah dr. Hrstka (CSR); dobil je pokal dr. A. Remica. Najboljši Jugoslovani: Tone Klinar (Kristusov relief, darilo tvrde štirn). Najboljši naš mladec v mešanem deseteroboju: 1. Purja Tone (Št. Vid, zavodi) je dobil prehodni Moze-tičev pokal.

Mladci (tekme vrst): 1. Jesenice (»Alpina«, prehodni pokal). Nižji oddelek II. vrsta: 1. Št. Vid nad Ljublj. (križ s svečniki; stalno). Najboljši jezdec je dobil lično izdelan bronast kip konja. Nižji oddelek I. vrsta: 1. Ribnica (steklena vaza, trdka »šešira«, Škofja Loka; stalno). Srednji oddelek II. vrsta: 1. Škofovi zavodi (pokal »Slov. doma«; stalno). Srednji oddelek III. vrsta: 1. Olomuc (CSR); stalni pokal.

Članice: Prva vrsta: 1. Jesenice (prehodni pokal »Prosvetne zveze«). Mladdenke: Prva vrsta: 1. Ljubljana-Sv. Peter (prehodno darilo, Marijin kip). Šesterboj: prva: 1. Pregelj Iva (Kočevje); Štirnov pokal, stalno. 2. Pregelj Iva (velika vaza, stalno). Odbojka: članice: 1. Valašsky Mezičici (CSR); Marijin kip, stalno.

V torek 28. junija so bila poleg tekmovanja še razna zborovanja, blagoslovitev zastave Dekliških krožkov v marjaniški kapeli, zvečer pa jugoslovanska akademija v Unionu in českoslovaška akademija v opernem gledališču. Za vse prireditelje, ki so se jih udeležili poleg drugih odličnih osebnosti zastopnik českoslovaške vlade dr. Šramek, naša ministra dr. Korošec in dr. Krek, minister za telesno vzgojo dr. Miletič, ban dr. Natlačen, oba slovenska škofa in mnogi drugi velmožje, so bile razprodane vse vstopnice.

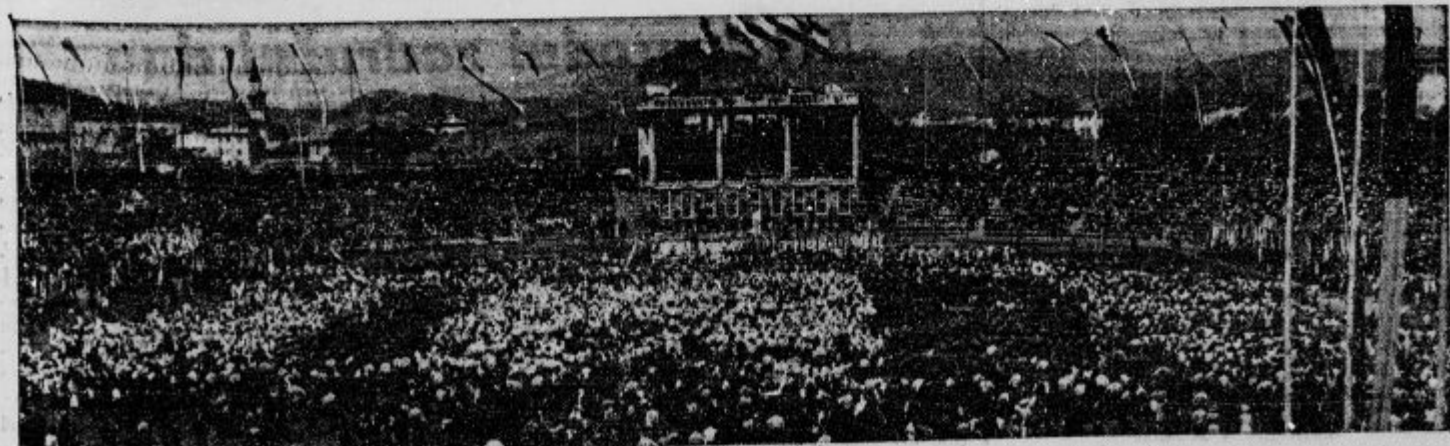
Zborovanje deklet

Na zborovanju slovenskih deklet je bila na predlog Marije Pogačnikove sprejeta sledeča zahteva:

»Naša organizacija naj vodi mladino v družino in ne od družine. Obsojamo vse, kar ruši svetost in lepoto družinskega življenja. Zahtevamo versko vzgojo mladine, ker ie ta utrjuje v otroku ljubezen in spoštovanje do družine. Naša organizacija naj vzgaja mladino za narod in za državo. Čuvati hočemo slovensko zemljo, slovensko narodno pesem, visoko izobrazbo slovenskega naroda in slovensko kulturo. Čuvati in krepiti hočemo med slovenskim narodom katoliško zavest, čuvati in krepiti ljubezen do svoje narodne države. Zavedamo se, da je družina temeljna celica človeške družbe, zavedamo se, da je rast, veličina in sreča narodov, odvisna od njihovih družin.

Spominu naših umrlih voditeljev

Nikakor ne moremo prezreti nad vse ganljivih prizorov, ki so se odigrali na Vidov dan na ljubljanskem pokopališču pri Sv. Križu. Jugoslovanski minister dr. Korošec in minister bratske českoslovaške republike dr. Šramek sta se poklonila slavnemu spominu velikih vodi-

Nepregledne množice so napolnile Stadion, kjer so se udeležile službe božje in slavnostnega zborovanja.

teljev slovenskega naroda, nadškofu dr. Ant. Bon. Jegliču in dr. Jan. Ev. Kreku. Tiho je bilo med grobovi. Sivolasi voditelj češkoslovaških katoličanov je pristopil h grobu in položil nanj velik, krasen sopek vijoličasto-rdečih vrtnic. Potem pa sta pred grobom obstala v zbrnem molku, odkrita, s sklonjenima glavama. Globok molk je zalil grobove; nekaj časa se ni ganila nobena stvar — kakor bi se bala, da ne bi smotila svete tišine. Potem pa sta se obrnila. Dr. Šramek se je obrnil k častni fantovski četi. Biž je pristopil vodja Peršuh. Spomin je premagal ministra dr. Šrameka, žalost mu je preplavila srce. Obhile so ga solze, ko se je zahvalil fantom, da so z njim vred prišli počastiti njegovega najboljšega prijatelja.

Sprevod, kakor ga Ljubljana še ni videla

Visek mednarodnega tabora, pač največjega v slovenski zgodovini, je bil v sredo dne 29. junija.

V lepo in svetlo praznično jutro se prebujajo Ljubljana. V tej zgodnji uri so ulice še mirne in tihe, le godba po njih igra budnico ter oznanja začetek slavnostnega dne. Cerkve so prenapoljene mladine, ki prisotuje sv. maši in sprejema Euharističnega Kristusa v mlada srca, da bo njen veliki praznik tudi duhovno bogat in blagoslovljen. Samo v stolnici, v uršulinski cerkvi, v franciški hiši božji in v cerkvi sv. Jožefa je bilo razdeljenih nad 6900 sv. obhajil. Mladina naša in ona, ki je od daleč prišla, k nam, je na tako veličasten način pokazala, da je vera v njej močna, živa in globoka.

Veličastni mladinski tabor v Ljubljani je dobil tudi najvišje priznanje, ki ga more naša država slovenski, češki, francoski in poljski mladini dati. Na tabor so prišli, poleg že navedenih, najvišji predstavniki države s knezom namestnikom Pavlom, ki je zastopal tudi pokrovitelja tabora kralja Petra II.

Kmalu po sedmi so se začele zbirati množice v odrejenih ulicah tam okrog Jugoslovanske tiskarne. Točno ob osmih se je razvil nepregleden sprevod od Krekovega trga mimo stolnice, franciške cerkve, hotela Union in dalje po Miklošičevi cesti, po Masarykovi na bivšo Dunajsko cesto proti Stadionu.

Na častni tribun, ki je stala lepo okrašen ob Miklošičevi cesti na trgu Kralja Petra, se je že zgodaj zbralo lepo število častnih gostov, v prvi vrsti knez namestnik Pavle s svojo soprogo kneginjo Olgo. Za knezom Pavlom so bili predsednik vlade dr. Stojadinovič, predsednik senata dr. Mažuranič, predsednik narodne skupščine dr. Čirčič, nadalje ministri Kulenovič, Cvrčič, dr. Krek in dr. Miletič, med njimi pa notranji minister dr. Korošec in odposlanec češkoslovaške vlade minister dr. Šramek, minister dvora dr. Antič, ban. dr. Natlačen in cela vrsta poslancev, senatorjev, mestnih županov in zastopnikov raznih oblasti in ustanov.

Najprej so se v sprevodu vozili kolezarji z dvema trobojnicama na čelu, nato jezdec-kmečki fantje, potem je sledilo zastopništvo Poljakov, za njimi so korakali Francozi, nato s 50 zastavami na čelu češkoslovaški Orli in Orlice deloma v krojih deloma v civilnih oblekah. Sledila je častna fantovska četa in 54 praporov slovenske mladine. Pred knežjo dvojico in njenim spremstvom so se zastave slovenske mladine nagnile v pozdrav, ki bo vsem, ki so ga videli, nepozabljene. Oči nosilcev praporov so se uprle v oči knežjega para in s tribune je prišel odzdrav spoštovanja najvišjega predstavnika države.

Sledila je armada slovenskih fantov v krojih, mladi v krojih, dokliški naraščaj, mlaj-

denke v krojih, slovenska dekleta v novi noši, nato pa v navadni obleki nič koliko mladev, mladenk, članov in članic.

Zelo veličasten je bil sprevod Prosvetne zveze. Krasne so bile stedeške skupine: »Vera«, »Vojvodski prestol«, »Ilirija«, »Majstška deklaracija«, »Sožitje vseh stanov« in »Zlatorog«. Nato je sledilo število narodnih noš, kakor ga Ljubljana še ni videla s »Kmečko svatbo« in »Planšarji«. Trnovčani so ponazorili življenje svojih davnih prednikov, ko so še na veliko ribarili. Videli smo veliko skupino žena v pešah-, skupino mizarjev iz St. Vida, skupino voz vseh vrst polnih mož in žena v narodnih nošah. Poseben oddelček iz stare svoje zgodovine so pokazali v oblekah daljnjega veka z ladjo na ramah tudi Vrhničani. Veliko pozornosti sta končno vzbudili vrsti narodnih noš iz Križevcev pri Ljutomeru in skupina Belokranjcev, med katerimi je bil tudi Belič Janez iz Črnomlja, ki mu bo v nekaj dneh sto let. itd.

S'uzba božja na Stadionu

Vsa ta ogromna reka ljudi se je po končanem sprevodu zila v ogromen, z zastavami raznih narodov lepo okrašen Stadion. Z udeleženci v krojih vred je po približnih cenitvah bilo na stadionskem prostoru okoli 75.000 ljudi, torej množica, kakršne od euharističnega kongresa v Ljubljani na enem prostoru še nismo videli. Če pa poštejemo še tiste, ki so bili zunaj Stadionu, pa notri niso mogli, saj je bila kljub temu, da je Stadion sprejel tako veliko množico ljudi, vsa Dunajska cesta polna, moramo računati, da se je stadionske slavnosti danes dopolnile udeležila vsaj 100.000 velika množica, ki je po zvočnikih prisostvovala slavnosti. Ves spored je prenašala ljubljanska radijska postaja.

Na tribunah so se zbrale vse odlične osebnosti, ki smo jih deloma že prej navedli. Najprej je bila sv. maša z ljudskim petjem, ki jo je daroval škof dr. Tomažič; primeren nagovor pa je imel škof dr. Rožman.

Predsednik Zveze fantovskih odsekov je po sv. maši pozdravil vse navzoče, zlasti domače in inozemske dostojanstvenike. Nepopolno pristržno in viharno so ljudske množice pozdravljale knežji par, dr. Stojadinoviča in dr. Korošca, pa tudi druge ministre in dostojanstvenike iz domovine in tujine. Vihar pritrjevanja je pretresal Stadion, ko je dr. Žitko odločno izjavil:

»Veseli in ponosni smo na to svojo privedite, ki smo jo pripravili vsi skupaj z združenimi močmi ter pokazali svojo veliko ljubezen do naše organizacije, svojo požrtvovalnost in svojo disciplino. Prepričan sem, da vam je za vse to naša slovenska skupnost globoko hvaležna.

Ko danes gledamo svoje vrste, zbrane na tem lepem Stadionu, lahko mirno rečemo, da mladina, ki je zdaj zbrana na Stadionu, de-

jansko in po vsej pravici predstavlja slovensko mladino. Samozavestno lahko izjavimo, poudarimo in pribijemo: slovenska mladina — to smo mi!

Ta lepi tabor naj nam bo nova spodbuda za nadaljnje delo, da približamo naše vrste Bogu, da se vsestransko izobražujemo, da krepiamo svoje telo, da bomo močni in odporni.

Dance zopet slovesno izjavljamo in objavljam, kakor smo pred letom na taboru v Celju, da bomo vedno in povsod vse svoje moči, vse svoje sposobnosti in vse svoje življenje posvetili za napredek našega naroda in za močno in svobodno našo Jugoslavijo.

Vaše kr. Visočanstvo pa prosim, da blagovolite sprejeti na znanje to našo izjavo in objubo, podano v tem slovesnem trenutku in ki jo odobravajo in potrjujejo tisoči in tisoči prisotne slovenske mladine.

Glavni telovadni nastopi

Pri popoldanskem velikem telovadnem nastopu je sodelovalo 10.000 telovadcev in telovadk. Občinstvo je Stadion dobesedno natrpalo. Vse telovadce in telovadkinje, tako naše kot inozemske, je skrajno etotisočglava množica res navdušeno pozdravljala, zakaj telovadili so zelo lepo, zlasti naša mednarodna vrsta. Francozi so kazali vratolomne vaje, kakor menda samo oni znajo. Zadnja točka vzporeda je bil zelo posrečen nastop konjenice.

Minister za telesno vzgojo dr. Miletič je bil na tako vzorno prireditelju tako navdušen, da je kar po radiu izrekel sledeče važne besede pohvale:

»Dragi bratje fantje, draga mladina! Ne navadno sem vesel, da sem imel priliko kot minister za telesno vzgojo naroda videti sam na svoje lastne oči vašo disciplino, vašo požrtvovalnost, vaše športne in gimnastične uspehe. Moja radost je še toliko večja, ker vam ni cilj samo telesna vzgoja, ampak tudi narodna, religiozna in moralna vzgoja. Najpristržneje vam čestitam k vašim divnim uspehom in želim, da tudi v bodoče nadaljujete svoje plemenito delo za blagor kralja in nam vsem skupne velike Jugoslavije! Bog živi!«

Mednarodni mladinski tabor nam je pokazal na nedvoumen način, da smo krepki, pokazal pa je tudi našim nasprotnikom, da smo močni bolj kot so si bili kdajkoli od daleč mislili. Naj vsaj ob 12 uri nauče negatera svoje ljudi lepe olike in naj tekmujejo s plemenitimi dejanji, ne pa s prostaškimi psovki in omalovaževanjem.

Naša katoliška mladina pa naj se resno pripravlja, da drugo leto v zlati Pragi, kamor so nas povabili bratje Čehoslovaki v čim večjem številu in še z večjimi uspehi pokaže, da je vredna svetovnega imena in slovesa.

Mednarodni tabor mladine v Ljubljani je bil naš dan, naš veliki dan. Bog živi!

Mednarodni združni dan

Po odredbi mednarodne združne zveze v Londonu se je tudi letos, dne 3. julija vršila proslava 16. združnega dne. Za jugoslovansko združništvo nas poziva Glavna združna zveza v Belgradu, da proslavimo ta dan. Z veseljem se tudi slovensko združništvo priključuje temu prazniku.

Dolgo že ni bila potreba po propagandi združništva med Slovenci tako potrebna, kot je danes. Saj smo že vsi nezaupni, zadnja križa nam je mnogo škodila tudi v moralnem pogledu. Dolgo še ne bodo zaceljene te rane. In vendar je v združni ideji naša rešitev. Krek bi bil potreben danes, da bi hodil od vasi do vasi in hrabil nas neverne in omahujoče. Zakaj, ni vse krivda drugih, mnogo

je krivde na nas samih. Pred par dnevi se je vršila v Budimpešti proslava 40-letnice dela madžarske združne organizacije »Hangya«. 13.000 kmetov je defiliralo po Pešti in prepevalo združno himno in nosilo mnogobrojne združne zastave. V resnici je »Hangya« lahko ponosna na svoje delo. »Hangya«, t. j. čebelica, ima preko 110 milijonov pengov, t. j. preko 1 milijarde dinarjev prometa. Ima svojo lastno industrijo, ima sijajno organiziran izvoz jajc, ki se kupujejo od članov po kilogramih in ne po komadih, samo zato, da se doseže kvalitetno blago. To je samo primer, kako je združništvo v naši sosedni državi dobro prestalo krizo. Nikakor ni tudi pri nas osnove za malodušje. Imamo nov združni za-

Dr. Kožuh Ludvik

zdravnik v Rbnici

od 11. do 16. julija se ordinira,

KAJ JE NOVEGA

ZAHVALA

Zahvaljujem se z največjo hvaležnostjo upravi »Domoljuba« za tako hitro izplačilo požarne podpore v znesku 1000 din. Kako taka podpora takoj prve dni po nesreči prav pride, pozna samo tisti, kdor je skusil.

Pšajnovica nad Šmartnem v Tuhinju, dne 26. junija 1938.

Jože Pančur, pos., l. r., Pšajnovica 9.

OSEBNE VESTI

d Kralj Peter II., ki je letos dovršil 6. gimnazijski razred z odličnim uspehom, se je zadnje dni pripeljal na Bled na počitnice.

s 60 letnico rojstva je praznoval te dni g. Ignacij Zaplotnik, katehet v Ljubljani. Bog živi g. jubilanta še mnogo let!

o Sedemdesetletnico rojstva je obhajal 3. julija največji slovenski modroslovec, priznani učenjak, sedaj upokojeni vseučiliški profesor dr. Aleš Ušeničnik. Na mnoga leta!

DOMAČE NOVICE

d Zastopnice Slovenske krščanske ženske zveze so prispele te dni v večjem številu na daljše bivanje v Slovenijo. Na kolodvoru v Ljubljani so jih navdušeno pozdravili zastopniki in zastopnice oblasti in naših katoliških ustanov.

d Nekaj pohvale vrednega. Ono jutro je prispel v Zagreb posebni vlak iz Soštanja, ki je pripeljal s seboj 750 delavcev in uradnikov tovarne kož Woschnagg iz Soštanja. Tovarna Woschnagg je za svojo 150 letnico obstoja napravila z vsemi delavci in nameščenci izlet v Zagreb, kjer so si ogledali predvsem Jadransko razstavo, Zagreb in pa okolico. Kosilo so dobili v hotelu »Eden«.

d Za cvetočo Ljubljano. Letos bo Olepševalni odsek turističnega odbora Ljubljane spet razdelil mnogo nagrad lastnikom oken in balkonov z najlepšim cvetjem in tudi lastnikom najlepše urejenih vrtov. Ko bo vsa Ljubljana v najlepšem cvetju, si bo posebna komisija ogledala vso Ljubljano in ocenila okras oken in balkonov, še posebej pa tudi vrtov. Po oceni tega razsodišča bodo razdeljene tudi nagrade in morebiti tudi diplome, ki naj prijateljice in prijatelje okrasnih rastlin in vrtov spodbujajo k nadaljnjemu delu. Zato opozarjamo javnost, naj tudi o počitnicah ne gube svoje cvetlice in si prizadeva, da bo čim več ljubljanskih oken in balkonov okrašenih z najbujejšim cvetjem, mali in veliki prijatelji vrtov pa naj pazijo, da bodo njihovi vrti v najlepšem redu. Prepričani smo, da bodo zlasti pridne nevalke cvetja s še večjo skrbjo pazile na svoje dehteče ljubljenske in jim vestno prilivale ter jih varovale pred nadležnim prahom in škodljivimi zajedalci.

d Blagoslovitev spomenika pri ljubljanskem sv. Jakobu. Znameniti spomenik Brezmadežne in štirih ljubljanskih patronov župnij

Dr. Ivan Hubad

zobozdravnik v Škofiji Loki
ne ordinira od 11. do 30. julija.

na trgu Sv. Jakoba je dobil v zadnjem času popolnoma novo obliko. Namesto napisov in kipov, ki jih je mogel oskruniti vsak paglavec, je naš mojster Plečnik izdelal krasen načrt, ki je 3. julija prišel v veljavo. Novi spomenik ima kot osnovo visok steber, na katerega vrhu kraljuje Brezmadežna, ob štirih straneh pa kipi patronov starih ljubljanskih župnij: sv. Petra, sv. Janeza Krstnika in sv. Nikolaja. — Sv. Jakoba trg dobiva po zaslugi mojstra Plečnika čimdalje lepšo obliko in ko bo župna cerkev končno popravljena, bomo imeli v Ljubljani na tem trgu enega najbolj dovršenih krajev. Spomenik je blagoslovil škof dr. Gregorij Rožman.

d Namesto vzajemnega dela — prepis. Ono nedeljo je bilo v Šiški zborovanje Električne zadruge, ki je poteklo precej burno. Opozicija proti načelniku zadruge Saleharju je namreč že oni petek izdala nezakonite letake, katere je na zborovanju razkrinkal ravnatelj Zadrugne zveze dr. Basaj. Ker je bilo na zborovanju mnogo prerakanja in nepravilnih trditvev ter napadov na sedanjega načelnika Saleharja, je moral Salehar na zahtevo policijskega komisarja razpustiti zborovanje.

Mladini

Nova, mlada zvezda vstala danes je nad našim rodom, v noči temnih dni je dala upanje nad težkim svodom.

Prapor mladi rod vihti, križ na njem blesti sloveči, ki je rešil rod trpeči vselej še iz težkih dni.

Dvigaj, mladi rod, zastavo, času nosi boljših dni! Zvest do vere, očetnjave čist uživaj mlade dni!

Da na lepi tvoji zemlji, ki naj Večni go kropi, vzrastel rod bo ciljev vredni, ki jih danes nosiš til!

Marija Ferjan.

d Prosvetni minister Magarašević se je udeležil te dni blagoslovitve temeljnega kamna za novo zgradbo ženske realne gimnazije v Skoplju. Pri tej priliki je povedal tudi to-le: Danes, ko blagoslovljamo v carskem Skoplju temeljni kamen za novo zgradbo ženske realne gimnazije, ki nosi vzvišeno ime kraljice Marije, vidimo iz bližnjega pogleda samo našo bodočo skopljansko žensko realno gimnazijo in vemo morda le še, da se bo v kratkem začela graditi tudi v Pristini nova gimnazija. Toda naša širša javnost ne ve, da je bila v zadnjih treh letih na tem polju prosvetnega življenja, to je za potrebe srednjih šol po vsej državi izvedena cela vrsta del, za zgraditev gimnazijskih poslopj in to poleg tega, kar je bilo že izvršenega in kar se bo v prihodnjem šolskem letu pričelo graditi. Potrebno je danes naglasiti, da je bilo v zadnjih treh letih zgrajenih 13 gimnazijskih poslopj po vseh delih naše države, da se gradi prav zdaj še sedem novih gimnazijskih poslopj, ter da je pripravljeno vse potrebno za graditev novih osmih

srednješolskih zgradb. Moremo reči, da bo štiriletni delovni načrt dal 28 novih gimnazijskih poslopj naši narodni prosveti in naši srednješolski mladini.

d Potrdila o velikosti neposrednega davka zaradi odmere šolsnina. Dravska finančna direkcija v Ljubljani razglša: Državni upokojenci in upokojenke, ki jim izplačuje pokojninske prejemke dravska finančna direkcija v Ljubljani, naj prosijo za potrdila o velikosti uslužbenkega davka, ki jih bodo potrebovali ob vpisu otrok v šolo zaradi pravilne odmere šolsnina za leto 1938-39, že v juliju ali v začetku avgusta ž. l. — Prošnjam, kolkovanim z 10 din, naj prilože za potrdilo kolek za 20 dinarjev, za vsak zahtevani uradni prepis potrdila pa kolek za 10 din.

d Pri ljudeh, ki jih pogosto nadleguje arpeka, vsled česar imajo vrenje v želodcu in črevih, se pospešuje temeljito čiščenje vseh prebavil s čašo naravne »Franz-Josefove« grenke vode, zaužite zjutraj na tešče. Z uporabo »Franz-Josefove« grenke vode se naglo odstranja belina z jezika, ki se nakopiči vsled zapeke, obenem se pa doseže tudi boljši Reg. po min. soo. pol. in nar. zdr. 9-br. 15323, 22. v. 25.

d Kmet preprečil železniško nesrečo. V neposredni bližini Konjica sta drvela drug proti drugemu osebna vlaka, prihajajoča iz Mostarja in Sarajeva. Prometniki so zagrešili napako, da so spustili oba vlaka, ne da bi pustili enega na predhodni postaji, kajti proga je enotirna. Kmet Zelič, ki se je nahajal na polju, je opazil, da sta si dva vlaka že v razdalji pol kilometra. Urno je skočil k progi in z mahanjem ustavil bližnji vlak. S tem je preprečil prav v zadnjem trenutku veliko nesrečo.

d 10 odstotkov več kot lani. Kmetijsko društvo v Bački je izdalo poročilo, v katerem pravi, da bo letos pšenica izredno dobro obrodila. Povprečno ima vsak kplas po 30 do 40 zrn, medtem ko jih ima navadno samo do 30. Pravijo, da take žetve še ni bilo od l. 1932. Niti lanska ni bila tako obilna. Ker je tudi kakovost pšenice odlična, se nadejajo, da bodo letos izvozili spet velikanske množine pšenice. Podobna poročila prihajajo tudi iz Srema, kjer so posebno lepo obrodili ječmen, rž, oves in sladkorna pesa. Le kuzuza je v svoji rasti nekoliko zaostala, pa obstoji možnost, da se spet popravi, čim pade prvi obilnejši dež. — Kmetijski strokovnjaki računajo, da bo letošnja žetev vrgla okrog 10 odstotkov več kakor lansko leto.

d Nehajte že vendar enkrat z monopolizacij! Kakor »Obzor« poroča iz Beograda, je misel o monopolizaciji šolskih knjig dobila novega zagovornika v Združenju beograjskih knjigarjev. Ta organizacija je bila doslej proti monopolizaciji, na zadnjem zborovanju pa je po »Obzorovih« poročilih spremenila svoje stališče. Na zborovanju so govorniki poudarjali, da založniki in izdajatelji niso bili dovolj dovzetni za potrebe in zahteve knjigarjev. Zato organizacija knjigarjev prosi prosvetnega ministra, naj monopolizacijo šolskih knjig čimprej uvede, da bo šolske knjige izdajala samo država in bodo knjigarji za te knjige imeli poslovni stik samo z enim založnikom.

d Desetletni načrt za pospeševanje sadjarstva. V prostorih Privilegirane izvozne družbe PRIZAD je bilo te dni predposvetovanje zastopnikov PRIZAD-a, poljedelskega ministretva ter strokovnjakov za izdelavo 10 letnega

VINO pristno in poceni dobite pri Centralni vinarni v Ljubljani

načrta za pospeševanje našega sadjarstva. Zbor je sprejel sklep, da je potrebno ustanoviti »Jugoslovanski zavod za sadjarstvo«, kjer bi se vršili poskusi za izboljšanje sadnih dreves in podobno. Glavni širši sestanek, ki bo tozadevno sprejel odločilne sklepe, bo sklican meseca avgusta.

d Ob stoletnici rojstva kardinala dr. Jakoba Missia je bila v ljubljanski stolnici svečana pontifikalna sv. maša, ki jo je opravil ob navzočnosti mariborskega škofa dr. I. Tomažiča in vsega stolnega kapitlja ljubljanski škof dr. Gr. Rožman. Pred sv. mašo je stopil na prižnico generalni vikar Ign. Nadrah ter izklesal v prisrčnih in krepkih besedah veliki in krasni lik probuditelja katoliškega gibanja v Sloveniji. Omeniti je, da je kardinala Missia še ob njegovi smrti hotel oblatiti vodilni liberalni list, ko je zapisal: »Našega največjega sovražnika ni več med živimi«, pa mu izdal s tem najboljšo spričevalo, ker je bil res sovražnik liberalizma in razširjevalec odločnega katolicizma. Zasluge kardinala Missia in škofa Jegliča je h koncu povezal v stavek: »Brez Missia ne bi mogel Jeglič nadaljevati in izvršiti velikih svojih del, brez Jegliča pa bi tudi veliko Missijevo delo propadlo. Oba sta skoraj nedosegljiva.«

d Krst torpedovke »Ljubljana«. Na Vidov dan so spustili v Splitu na morje torpedovko »Ljubljana«, ki je tretja velika in moderna vojna ladja, zgrajena doma. Poleg drugih odličnih osebnosti je bil navzoč kot boter ljubljanski župan dr. Adlešič, ki se je v imenu ljubljanske mestne občine zahvalil za odlikovanje, ker je nova torpedovka dobila ime po prestolnici Slovenije.

d V maju so narasle vloge pri slovenskih hranilnicah za 6,326.116 din. Po podatkih Zveze jugoslovanskih hranilnic v Ljubljani so narasle vloge pri vseh 29 slovenskih samoupravnih hranilnicah za 6,326.116 din na 1070 milijonov 846.022. Od tega odpade na vloge na knjižice 636,488.573 (porast za 1,842.349) in na vloge v tekoč. računih 434,357.449 (porast 4 milijone 483.767). Vloge na knjižice so narasle pri 6 hranilnicah, vloge v tek. rač. pri 10 in skupne vloge tudi pri 10 hranilnicah. Število vlagateljev na knjižice je naraslo za 31 na 127 tisoč 425 (porast pri 6 zavodih), v tek. rač. za 54 na 6.507 (porast pri 9 zavodih) in skupno število za 85 (porast pri 7 zavodih) na 133.932. Gibanje vlog je torej vedno ugodno in dokazuje, da se zaupanje vlagateljev v hranilnice in denarne zavode vrača.

d 1100 žitnih čistilnikov bc razdelil »Prizad«. Dravska banovina dobi 75 strojev za ceno 1500 din za komad. Torej poceni.

d Slani vrelec, ki so ga odkrili v Dragučevi pri Sv. Marjeti ob Pesnici, je dal skraja na dan kaka dva litra slane vode, sedaj pa se nateče že vsako uro po en liter, dasi niso vrtali naprej. Voda je bila poslana v kemično

preiskavo Higienškemu zavodu v Ljubljani, ki je sedaj poslal rezultat preiskave v Maribor. Iz kemijskega izvida je razvidno, da vsebuje voda predvsem veliko soli, joda in železa. Sestavina je takšna, da se bo dala voda uporabljati v razne industrijske namene, predvsem pa v zdravilne namene.

d Korpulentnim in mišičastim, pri katerih se pojavljajo znaki raznih težav zaradi nezadostnega izločevanja sokov, izborno pomaga večtedensko pitje naravne »Franz-Josefove« grenke vode. Taki ljudje se morajo tudi doma — seveda pod nadzorstvom zdravnika — zdraviti za shujšanje.

Ogt. reg. 8. br. 80474/35.

d Bolgarski inženirji na ogledu v naših tovarnah. Pred kratkim so prispeli na Jese-nice bolgarski topilniški inženirji, katere je vodil generalni ravnatelj največje bolgarske rudarske tvrdke Pernik Sapasov. Bolgare sta spremljala načelnik ministrstva za šume in rude v Belgradu Cekelič in od rudarskega glavarstva v Ljubljani inž. Zupančič. Inženirji so si najprej ogledali obrate na Javorniku, nato pa po vrsti vse oddelke tvornice na Savi v spremstvu naših inženirjev in načelnikov posameznih oddelkov. Bolgari so bili gostje jeseniške industrije in jim je bila prirejena pogostitev v ovenčani dvorani.

d Svoje planinsko postojanko so odprli poštarji 29. junija na Petkovem sedlu na južnem pobočju Pohorja. Tu bodo dobili člani njihovih ustanov oddih in zdravilišče.

d Na nadzorstvenem potovanju po župnijah v Srbiji se nahaja že dalje časa belgrajski nadškof dr. Ujčić. Povsod ga svečano sprejemajo. Organizacija katoliške cerkve lepo napreduje in ustanavljajo postopno nove župnije.

d Mladeniči rekruti! Oni, ki ste potrjeni k vojakom in imate pravico do osvoboditve ali skrajšanega roka službe, čimprejšnji vstop v kader, odložitev službe v kadru — informirajte se in uredite svoje zadeve pravočasno! Ako je rok zamujen, se ne da več pomagati. — Vsa pojasnila daje proti malenkostnemu plačilu koncesionirana pisarna Per Franc, kapetan v p., Ljubljana, Maistrova 14. — Za odgovor priložite kolek ali znamko za 6 dinarjev.

d Važen izum domačina. Kapitan Branko Čatič iz Zemuna se je dolga leta bavil s svojo iznajdbo ter jo preizkušal, in ko so poskusi uspeli, je dal izum zaščititi. Po njegovem izumu je treba pod potopljeno ladjo potegniti debelo vrv in tovor potem s posebno dvigalno napravo potegniti iz vode. Čim je imel patent odobren, ga je Čatič ponudil v odkup Upravi pomorskega in rečnega prometa za 1 milijon dinarjev s dostavkom, da sme potem država prodajati njegov patent kakor in komurkoli hoče. Strokovnjaki so vzeli izum v pretres in

Ohrani tudi Tvojemu

otroku zdrave zobe!

Sargov

KALODONT

proti zobnemu kamnu

ga bodo predlagali v odkup, čim se pokaže, da je uporabljiv. Odkupnina ni velika, če pomislimo, da se bo dalo s preizkušenim dvigalom potegniti iz dna rek in morja mnogo tovorov, ki imajo tudi večmilijonske vrednosti.

d 42° C v sencji je kazal te dni toplomer v Belgradu.

d Občinske volitve bodo za občino Sv. Križ pri Kostanjevici v nedeljo, dne 14. avgusta 1938, ker je potekla poslovna doba občinskega odbora, ki je bil izvoljen dne 14. junija 1935.

d 150 letnico obstoja je praznovala te dni usnjarna Franca Woschnagga v Soštanju. Slavnosti se je udeležil tudi ban dr. Natlačen, ki je pri tej priliki izročil g. Herbertu Woschnaggu red sv. Save III. stopnje, vsi delavci, ki služijo nad 40 let pri podjetju, so bili odlikovani z zlati, oni, ki služijo nad 30 let, pa s srebrno svetinjo za državljanske zasluge. Ban dr. Natlačen je v svojem govoru zlasti naglasil lepo razmerje, ki vlada v tem podjetju med lastniki in delavci.

d V srce je zadel medveda. Na praznik sv. Petra in Pavla se je podala ožja družba lovcev na lov na srnjake na Menino planino. Ko so čakali s svojim orožjem divjačino, je Grčar Cene, ki je imel svoje določeno mesto na nekoliko višjem prostoru, nenadoma opazil, da se pod njim nekaj zelo sumljivo giblje. Nagnil se je previdno naprej, da bi bolj natančno videl, kaj lomasti v gmotju. Na veliko začudenje je zagledal, da je to medved, ki je čisto mirno iskal svoje skrivališče. Varno upre svojo puško v ramo, nameri na približno 60 m oddaljeno zverino ter sproži. Kosmatinec se vzpne, zamolklo zatuli, naredi še 80 do 85 korakov ter se mrtev zgrudi. Krogla je prebila zverini srce. Zanimivo je, da so pri raztelesenju tega medveda našli v želodcu še cela ušesca koštruna.

d Zveza čebelarških podružnic. Dne 26. junija je bil v Kranju ustanovni občni zbor »Zveze čebelarških podružnic Antona Janše«. Pri volitvah je bil soglasno izvoljen sledeči odbor: predsednik Jan Strgar, čebelar iz Boh. Bistrice, podpredsednik Karl Ceseni, bančni ravnatelj v Kranju, za tajnika in blagajnika pa Janko Ravnik, strokovni učitelj, stanujoč v Kranju. Zborovanje gorenjskih čebelarjev je

Ker ga je odklanjala

Vseučiliščnik Kovič se je zaljubil v hčerko železniškega uradnika v p. Greti Ložar, ki pa je Koviča odklanjala. Zato je fantu šinila v glavo izredna misel: Če noče tvoje srce gotreti zame, naj pa po moji zaslugi zagori hiša tvojega očeta za ljubljanskim Bežigradom. Rečeno, storjeno. Dne 3. julija proti večeru je Kovič, ki je stanoval v Ložarjevi vili v podstrešni sobici, zažgal podstrešje na treh krajih tako, da je izbruhnil velik požar. Gasit

so prihiteli poklicni in prostovoljni gasilci. Požar so sicer omejili, vendar je nad 30.000 dinarjev škoda. Požigalec Aleš Kovič se je takoj sam javil policiji, nakar so ga uklenjenega odgnali v zapore. Pogorelo je vse podstrešje in del drugega nadstropja. Škoda je tem večja, ker so morali gasilci temeljito brizgati velike množine vode ter je voda vdrla tudi v prvo nadstropje.

bilo zanimivo in poučno. Čebelarji so se pogovarjali, kaj bi bilo treba storiti, da bi se vzbudilo med našimi gorenjskimi čebelarji zanimanje za uvedbo gojenja čebel in to v naših kranjskih, ki so za eksport najbolj prikladni. Da bi po vsej Gorenjski zavladalo večje navdušenje za gojenje čebel, so bili na obnem zboru sprejeti odborniki iz raznih krajev Gorenjske, kateri bodo skušali čim več storiti v razmah čebelarstva v svojem okolišu.

d Dober tek. Nad 6 kg težko jagnje, 14 jajc in 2 kg kruha je v dobri uri pojedel Suljaga Radsagič iz Novšiča pri Andrijevici. Na vaškem sejmu je bila sklenjena stava. Trije kmetje, ki niso verjeli, da more en sam človek spraviti vase kar celo pečeno jagnje, so pripravili gostijo. Suljaga je najprej pojedel jagnje in na začudenje vseh za nameček še nekaj kilogramov druge hrane.

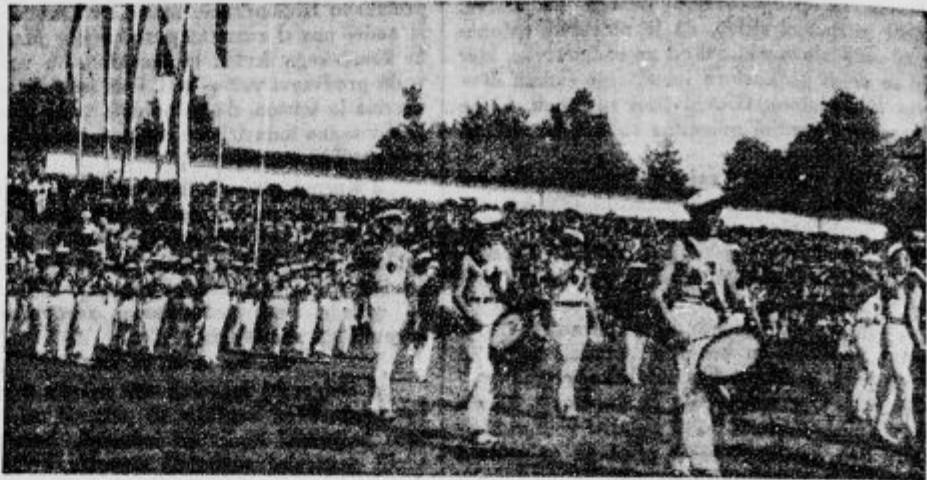
d Električne naprave v Fali prevzame banovina. Med Kranjskimi deželnimi elektrarnami in električno družbo »Fala« se vodijo razgovori o odkupu »Fale« na reki Dravi. Znano je, da je družba »Fala« pod nadzorstvom švicarskega kapitala, in sicer skupine, ki ima besedo tudi še nad električno družbo »Snaga i Svetlost« a. d. v Belgradu.

d Narobe svet. Mačvanskim kmetom je zmanjkalo žita in se vozijo po kruh v mesto, kar opisujejo belgrajski listi. Od 240 rodbin je v neki vasi 200 rodbin brez kruha, ker jim poplave uničujejo žito, za moko pa nimajo dovolj denarja.

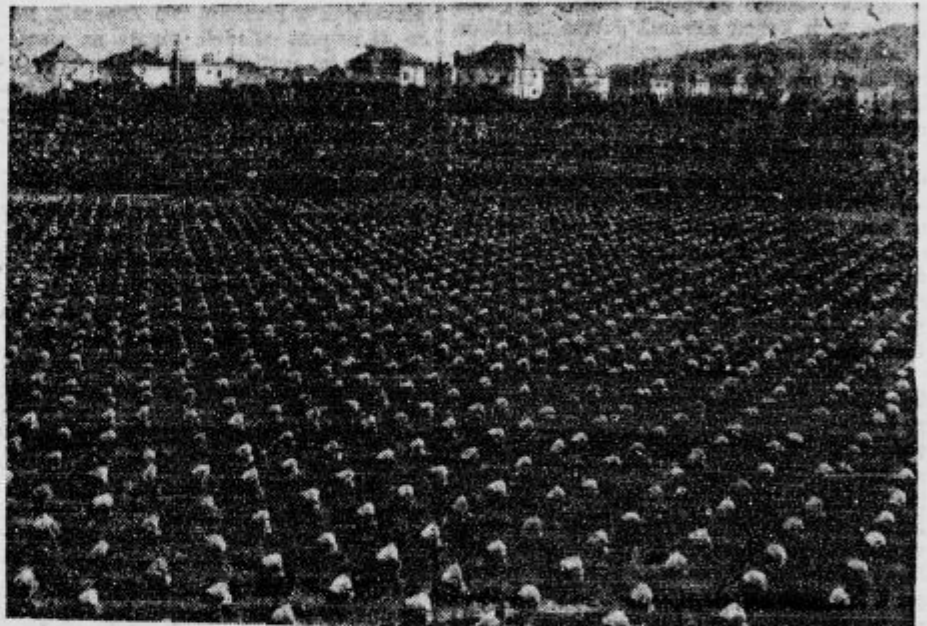
d Radijski naročniki v Jugoslaviji. Naša država šteje 110.000 radijskih naročnikov, od katerih jih je na ozemlju belgrajske postaje 65.000, zagrebske 27.500 in ljubljanske 17.500. Belgrajska postaja je imela l. 1937 1.300.000 dinarjev čistega dobička.

d Razbojnika Pintariča so prijeli. Ono popoldne se je orožnikom posrečilo izslediti enega najnevarnejših razbojnikov, ki so zadnja leta ogrožali varnost mariborske okolice. Prijeli so slovitega rokovnjača Melhiora Pintariča, ki je v družbi Jožefa Kodra izvršil zverinski roparski umor v Kalšah, kjer je ubil posestnika Ačka, potem pa še izvršil celo vrsto drugih razbojništev na Dravskem polju. Razbojnika sta nameč prišla te dni v bližino Ptujске gore do vinotoča posestnika Radoška, kjer sta vince prav pridno cukala. Enemu navzočih sta se »tička« zdela sumljiva in je odšel obvestiti orožnike, ki so zidanico obklopili. Potem so naglo planili na oba tujca, in sicer so se vrgli vsi najprej na Pintariča, ker je ta mnogo močnejši od njegovega tovariša. Eden napadalcev je udaril Pintariča z vso močjo po glavi, da ga je omamil, ostali pa so ga podrli na tla ter ga zvezali. Koder je uporabil nastalo zmedo ter se spretno izmuznil iz gneče ter izginil v temo. Pintarič je orožnikom že priznal 12 ropov.

d S preddeli za železniško zvezo Slovenije z morjem nadaljujejo. Ker so vsi načrti za gradnjo železniške zveze Slovenije z morjem, t. j. proge Črnomelj-Vrbovsko, gotovi (tako glavni načrt kot podrobni načrti), je sedaj možno pristopiti že k drugem delu. Zaradi tega je na osnovi odredbe ministrstva za promet banska uprava v Ljubljani razpisala politični obhod v zvezi z vodoppravno razpravo in stavbno razpravo dela proge, in sicer na območju dravske banovine. Na področju naše banovine bo železnica tekla 22 km, in sicer po katastrálnih občinah: Črnomelj (upr. občina Črnomelj mesto), Loka in Dobltče (upravna občina Črnomelj okolica), Tanča gora, Golek, Dragatuš (upr. občina Dragatuš), Stara Lipa,

Francoski telovadci prihajajo s svojo godbo na Stadion.

Slovenski fantje pri prostih vajah.

Rajalni pohod deklet na Stadionu.

Belčji vrh, Hrast in Učakovci (upr. občina Vinica). Načrti za nameravano progo so razgrnjeni med uradnimi urami pri okrajnem načel-

stvu v Črnomlju (do 13. junija). Komisijske porizvedbe in razprave bodo: 1. V četrtek, dne 14. julija, v kat. občinah Črnomelj mesto, Loka

in Dobljče (sestaneke komisije ob 8. zjutraj pred kolodvorom v Črnomlju). 2. V petek, dne 15. julija, v kat. občinah Tanča gora, Golek in Dragatuš (sestaneke komisije ob 8, v Tanči gori pred gostilno Panjan). 3. V soboto, dne 16. julija, v kat. občinah Stara Lipa, Belčji vrh, Hrast in Učakovce (sestaneke komisije ob 8. v vasi Stara Lipa). Nadalje je ministrstvo za promet z naknadnim razpisom odredilo, da se ima politični obhod o načrtu železniške proge Črnomelj-Vrbovsko izvršiti tudi v zvezi z razpravo o razlastitvi. Zato bo po odredbi banske uprave v Ljubljani združen politični obhod ne samo z vodopravno in stavbeno razpravo, temveč tudi z razpravo o razlastitvi. Razlastitveni pripomočki so razgrnjeni pri upravnih občinah Črnomelj mesto, Črnomelj okolica, Dragatuš in Vinica.

IZ DOMAČE POLITIKE

d Minister dr. Krek v južni Srbiji. Minister dr. Krek je odpotoval s predsednikom vlade dr. Stojadinovičem na otvoritev velike tovarne za elektriko bakra v Bor, nato pa bo spremljal predsednika vlade na potovanju po Južni Srbiji, kjer bo dr. Stojadinovič spustil v pogon veliko elektrarno v Skoplju. Zaradi tega se minister dr. Krek ne bo mogel udeležiti raznih prireditev, na katerih je napovedan kot govornik od 3. do 10. julija.

p Odnosaji z Madžarsko se izboljšujejo. Madžarska narodna banka je sklenila, da se smeje za potovanje v Jugoslavijo izdajati čeki do 5000 din mesečno za turista. Zaradi tega se splošno pričakuje, da se bo v Jugoslaviji število madžarskih turistov znatno povečalo. Da je madžarska narodna banka dovolila tako visok znesek za turiste, je vzrok v znatno zboljšanih trgovinskih odnosih med Madžarsko in Jugoslavijo.

p Ne besede, dejanja prepričujejo. Češki časopis »Lidove Noviny« poročajo, da napoved angleško-francoskega načrta o ekonomski pomoči srednji in jugovzhodni Evropi ni bila sprejeta v Beogradu s posebno velikim zaupanjem, ker ima Jugoslavija lepe izkušnje iz dobe sankcij, ko je pomoč zapadnih držav popolnoma izostala. Po pisanju tega lista, ki ga navaja »Privredni pregled«, poskuša zdaj Italija brez ozira na politiko sankcij, ki jih je tedaj uporabljala Jugoslavija, okrepiti gospodarske zveze s to državo.

NESREČE

n Sreča v nesreči. Ono popoldne se je odpravila skupina 12 Studenčanov v čolnu po Dravi navzgor proti Bresternici. Bili so moški in ženske, med njimi tudi neka mati z ranjšim otrokom. Bili so v kopalnih oblekah in so potem v Bresternici kopalni ter zavili tudi v gostilno, kjer so se precej okorajžili. Okrog tritret na 6 so se napotili s čolnom navzdol po Dravi v Studence. Niso pa preveč natančno pazili na nevarnost v strugi in tako se je zgodilo, da jim je zaneslo čoln v močne valove, ki jih tvori Drava pred tako imenovanim »kamnolomom« na studeniški strani. Naenkrat so valovi zasukali čoln počez in že so ga obrnili. Med krikom in vikom se je vsa družba znašla v deročih valovih Drave. K sreči so znali vsi plavati razen male deklice, med ponesrečenci pa je bilo nekaj dobrih plavačev. Eden je prijel otroka, drugi pa so pomagali slabšim plavačem, zlasti ženakam, ter se je tako vsa družba znašla na rešilnem bregu. Ena

Strašne posledice poplave na Kitajskem

Potem, ko je general Čankajšek ukazal, da se razstrelijo jezovi Modre reke (Jangce), je zdaj dal uničiti jezove Rumene reke (Hoangho). Namen tega je, da bi japonska armada ne mogla zavzeti Hankova, ki je sedaj glavno mesto kitajske vlade in generalnega štaba kitajske armade. Spočetka se je mislilo, da bo to res oviralo japonsko armado, da ne bi mogla zavzeti Hankova, toda razvoj kaže, kakor ugotavljajo vojni strokovnjaki, ki se nahajajo na bojnem ozemlju, da bodo Japonci kljub temu Hakov lahko zavzeli. Je pa uničenje jezov zlasti na Rumeni reki usodnega pomena za Kitajsko samo. Kakor Ganges, Indus in Brahmaputra, tako tudi Modra in Rumena reka izvirata v tibetskem visokogorju. Obe reki omogočata življenje 180 milijonom Kitajcev, katerim namakata ogromno ozemlje. Modra reka je na svojem spodnjem toku, ki šteje 1600 km, plovna, tako da parniki do 5000 ton lahko priplovejo v Hankov brez težave. Po tej poti plove sedaj velik oddelek japonskih rečnih bojnih ladij proti temu mestu.

V teku 2000 let je na Kitajskem vladala 1800-krat lakota zaradi povođnji te strašne

reke. Rumena reka prestopi bregove vsakih 80 let, vsakih 180 let pa sploh spremeni svoj tok. Kitajski zgodovinarji pišejo, da je Rumena reka v teku 2500 let devetkrat spreminila svojo strugo, tako da se je v teku teh let izlivala v Tiho morje na devet različnih krajih. Umetno uničevanje jezov pa se je izvršilo po premišljenem načrtu samo enkrat, to je pred 300 leti, ko je vojska cesarske rodbine Ming uničila jezove Rumene reke okoli mesta Hajfenga, katerega so oblegali uporniki. Uporniki so zbežali, toda pol milijona Kitajcev je utonilo.

Pogubne posledice tega dejstva se bodo pokazale v polnosti šele v teku prihodnjih dveh mesecev. Reka bo poplavila vso ogromno planjavo tja do Pekinga ter bo stala življenje najmanj 300.000 do 400.000 ljudi, do čim jih bo ravno toliko umrlo od lakote in bolezni.

n Radi prezidave še vedno globoko znižane cene vsemu manufakturnemu blagu pri F. I. GORIČAR, Ljubljana, Sv. Petra c. 29 in 30, na kar opozarjamo še posebej »Domoljubovec bralec.

izmed plavačic je tik pred bregom omagala ter bi bila gotovo utonila, da ji ni priskočil na pomoč neki kopalci, ki se je slučajno takrat mudil na bregu v bližini.

n 1500 arov borovega lesa je uničil požar na jugoslovanskem polotoku Lapadu.

n Požar je izbruhnil 25. junija v hiši posestnika Knifca Jožefa, pri Sv. Ani pri Tržiču. Gasilci in sosedje so bili kmalu na mestu, vendar ni bilo več mogoče rešiti. Gašenje je bilo zelo oteženo zaradi pomanjkanja vode. Hiša je popolnoma pogorela, obleke in drugih predmetov pa se je moglo rešiti zelo malo.

n Kolodvorski načelnik se je ponesrečil. Na koroškem kolodvoru v Mariboru se je 1. julija ponesrečil novo imenovani načelnik tega kolodvora gospod Merc. Ko je bil na službenem obhodu postaje in je ogledoval neke kretnice, je preslišal železniški stroj, ki je privozil po progi. Stroj ga je udaril in vrgel na tla, pri čemer je Merc dobil nekatere poškodbe. Prepeljali so ga v bolnišnico.

n Strela je udarila. Te dni je na občinskem travniku in mestnem pokopališču nevihta presenetila Verstovškove iz Teharja, ki so prav spravljali seno v kupe. Med njimi je bila 73 letna zasebnica Mikše Polonija iz Creta, ki je pomagala grabiti. Ker še ni deževalo, so ostali vsi na travniku in naprej grabili. Naenkrat je strela udarila in Mikše je obležala mrtva na tleh. Verstovškovi so se silno ustrašili, gospodinja pa je oglušela.

n Žrtve čišenj. V mariborsko bolnišnico so pripeljali tri osebe - ki so se ponesrečile pri obiranju čišenj. 50 letna posestnica Marija Pihlar od Sv. Ruperta si je zlomila roko ter poškodovala glavo, 20 letni Ludvik Mlinarič iz Sv. Ane je zadobil težke notranje poškodbe, 12 letni Mirko Kolatič iz Sp. Dupleka pa si je zlomil nogo ter poškodoval glavo.

n Ko je streljal iz moznarja. Na praznik sv. Petra in Pavla je bilo v Naklem žegnanje. Da bi dal prazniku čim bolj slovesen izraz, je 38 letni železniški delavec Lassar Janez iz Naklega zgodaj zjutraj streljal iz moznarja. Ob tri četrt na 6 je spet nabil moznar, ki pa ni hotel eksplodirati takoj. Lunar se je zato

približal moznarju, da bi popravil napako. Prav takrat pa je strelivo eksplodiralo in zletelo nesrečnemu v glavo. Nesrečo je takoj zapazil posestnik Pavlin, ki je poklical rešilni avto iz Kranja, da je ponesrečenca odpeljal v ljubljansko bolnišnico. Zdravniki so Lunarja takoj operirali in mu morali odvzeti eno oko.

n Avtomobil je zgrmel skozi mostno odprtino. Tovorni avtomobil slovenske tvrdke Štirn je vozil iz Sušaka tovor cementa, vina in moke. Z avtomobilom se je peljalo tudi šest oseb. Pri vasi Ribjeku, kjer popravljajo stari betonski most, so postavili za prvo silo lesenega, ki prenese obtežitev do treh ton. Ko je bilo vozilo sredi mostu, so se deske pod njim zlomile, da je avtomobil zgrmel skozi odprtino. Pri tem so se smrtno ponesrečili trije.

n Smrtna žrtev Velebita. Ono nedeljo se je smrtno ponesrečil na hrvaškem Velebitu Dragutin Brahm, ki so ga že pokopali v Zagrebu. V družbi ponesrečenega planinca so bili še Vladimir Drolic, Ladislav Makovec in Adolf Löwy. Makovec in Brahm sta prva odšla pod vznožje Velebita in si začela ogledovati pot, po kateri sta se nameravala vzpeti na goro. Brahm je izbral izredno težko pot, za katero pa Makovec ni bil navdušen. Na Brahmovo zahtevo sta začela kljub temu plezati. Ko sta priplezala že kakih 300 metrov, pa je Brahm uvidel, da ne more dalje. Bil je na tako nevarnem mestu, da je izgubil ravnotežje in strmoglavil navzdol. Obvisel je sicer na vrvi, toda z glavo je zadel ob skalo tako nesrečno, da mu ni bilo več nobene pomoči. Makovec je nato svojima tovarišema, ki sta bila zadaj, zavpil, naj gresta po pomoč v dolino. Sam pa je šest ur čakal na skali, privezan na vrvi, na kateri je viselo truplo njegovega tovariša. Končno je toliko omagal, da je moral odrezati vrvi in spustiti mrtvega tovariša po pečinah.

n Dva utopljenca na en dan. Na praznik sv. Petra in Pavla se je vozil s čolnom pod Krškimi po Savi mladi uslužbenec v trgovini g. Engelsbergerja, Soln J., in pri tem padel v Savo, kjer so ga kmalu zagnili valovi, tako da ga kljub takojšnji pomoči niso mogli rešiti niti prisotni kopalci. Trupla do danes še niso

RAZGLED PO SVETU

Čehoslovaški Nemci zahtevajo avtonomijo

Čehoslovaški Nemci zahtevajo avtonomijo za vse narodnosti. Pogajanja med češkoslovaško vlado in sudet. Nemci so prišli na mrtvo točko. V kolikor se tiče jezikovnega vprašanja samega, so dane vse osnove za sporazum, toda nesporazum traja dalje v vprašanju razširjenja samouprav posameznih upravnih področij. Češkoslovaška vlada je ponudila obsežna razširjenja samoupravnih pravic občin, okrajev in pokrajin, sudetsko-nemška stranka je ponudbo odbila in vztraja pri zahtevi po ustanovitvi lastne samouprave za celokupno sudetsko-nemško ozemlje. Nemci so ponudbo praške vlade odbili v uradnem glasilu svoje

stranke »Rundschau«. Podpisal je ta članek dr. Kundt, ki je vodil pogajanja z ministrskim predsednikom dr. Hodžo. V članku odklanja dr. Kundt, da bi še nadalje ostala dosedanja upravna razdelitev v državi in zahteva, da naj se ozemlje, koder prebivajo Nemci, izloči in da se mu da čisto ločena avtonomija, ki bo izključno v nemških rokah. Nemci vztrajajo pri zahtevi, da se država razdeli v posamezne avtonomne pokrajine, za vsako narodnost posebej, in da bo ta nova razdelitev države dobila svoj odraz v posameznih narodnostnih kurijah v praškem parlamentu in senatu.

ITALIJA

s Razno iz Julijske Benečije. V nedeljo 10. julija bodo imeli v Idriji zopet vesel praznik: g. Karel Jereb, salezijanec z Rakovnika pri Ljubljani, bo pel svojo prvo sv. mašo. G. novomašnik je nečak vipavskega dekana g. Ig. Breitenbergerja. — Iz Rusije se je vrnil rudar Rudolf Pepek iz Kala na Kanalskem. Pepek ni bil vojni ujetnik, temveč je šel v Rusijo pred sedmimi leti kot rudar z večjo skupino tovarišev iz Holandije. Delal je v rudnikih v Sibiriji, kjer se je tudi poročil. Pozneje je delal na Krimu. Kot italjanskega državljanca so tudi njega izgnali; izgnali so tudi mnogo drugih inozemcev, ker so jim očitali, da delajo sabotažo. Preden je odpotoval, je bil 6 mesecev v preiskovalnem zaporu, kjer so na zelo stroge in učinkovite načine skušali izvleči iz njega stvari, za katere ni nič vedel. Ne da bi mu dali na razpolago kaka sredstva, so ga lepega dne odpeljali do državne meje. Ženo in otroke je moral pustiti v Rusiji, vendar je napravil korake, da jim dovolijo priti za njim. — Mirko Filej, kaplan v Idriji, je imenovan za vikarja v Mavhinjah. Novomašnik Dušan Bratina gre za župnega upravitelja v Stomaž na Vipavskem. G. kaplan Artur Zaletel v Komnu je imenovan za župnega upravitelja v Vojsčici, odkoder bo upravljal tudi Temenico, ker je tamošnji župnik Kavc obolel. Za kaplana v Komcu pride novomašnik Jožef Zorž. — Na cesti iz Gorice v Ajdovščino se je prevrnil avtomobil, ki ga je vodil Oskar Beltram in v katerem se nahajal Anton Kumar z Gorice. Oba potnika je vrglo iz avtomobila in sta dobila hujše poškodbe po vsem telesu. Oba se nahajata v bolnišnici. — Pri Kanalu je padel s kolesom in dobil hude poškodbe kolesar Tonelj. — Iz Stanjela nam poročajo o žalostnem dogodku, ki se tamkaj pripetil. 40-letna Tereza Lukmarjova, ki je že večkrat kazala znake duševne razvrvanosti, je sredi noči kar naenkrat zapustila zakonsko posteljo ter s svojo dveletno hčerko Olgico v naročju odbežala ven v temno noč. Vse do jutra je tavalna po stanjelski okolici in se je končno s svojim otrokom tesno privitim k sebi, vrgla v kakih 10 metrov globok tolmun. Otrok se je v naročju matere takoj utopil, mater samo pa so ljudje, ki so nesrečo zapazili, pravočasno potegnili iz vode in ji rešili življenje. Mater so prepeljali v bolnišnico, toda,

ko se je zavedla, je bila še vedno tako zmešana da se sploh ni mogla spominjati žalostnega dogodka in tudi ni vedela povedati nobenega razloga, zakaj je sredi noči zbežala od doma.

NEMČIJA

s Delna odprava praznikov. Vrhovni državni komisar za Avstrijo Bürckel, ki je po rodu iz Posarja, je izdal naslednjo uredbo, ki jo objavljajo dunajski listi: »V pogledu praznovanja praznikov se bo treba v korist državnega gospodarstva in vseh delavcev samih prilagoditi razmeram v stari Nemčiji. Zaradi tega bodo v avstrijski deželi morali odpasti nekateri dosedanja prazniki, med njimi tudi praznik sv. Petra in Pavla. V soglasju z državnim namestnikom (Sey-Inquartom) odrejam torej, da bomo dne 29. junija prav tako kakor navaden delovni dan delali po vseh podjetjih, vseh uradih in vseh javnih upravah in sicer proti plačilu, ki pripada navadnemu delovnemu dnevu.«

ŠPANIJA

s Koliko stane španska vojna. Španska narodna banka v Madridu je objavila poročilo o svojem poslovanju do aprila tekočega leta. Iz njega je razvidno, da se je v 22 mesecih državljske vojne zmanjšala zlata zaloga od 2200 milijonov na 1600 milijonov španskih pezet. V istem času je državni zaklad potrošil 9 milijard pezet za državne potrebe. Nič manjše izdatke je morala imeti nacionalna vlada generala Franca. Konec bo pač ta, da bo špansko narodno premoženje znižano na polovico ali še več, treba bo desetletja za zopetno zgraditev porušnih mest in poravnavitev opustošenih pokrajin. In kdo vrne življenje stotisočim Špancem in kdo premosti do ekrajnih meja izvršeno notranjo razdvojitve naroda?

JAPONSKA

s Japonska sili k miru? Krožijo vesti, da je Japonska že večkrat poskušala v Hankovu začeti pogajanja za mir in sicer s posredovanjem nekaterih članov kitajske severne in pa osrednje vlade. Te vlade so, kakor znano, pod nadzorstvom Japonske. Mirovni pogoji bi obsegali 4 točke in jih je jasneje razložil že tedanji japonski zunanji minister Hirota; 1. Ki-

dobili. Pokojni je bil znan kot vesten, trezen in zelo postrežljiv trgovski pomočnik. — Nekako ob istem času popoldne se je prišel kopat v Savo iz Zejn v svetoduški župniji 27 letni Kerin J. Tudi njega, ki ni znal plavati, so pogoltnili savski valovi; vendar se je tovarišem posrečilo dobiti vsaj njegovo mrtvo truplo, ki bo pokopano pri Sv. Duhu.

n Na stopnicah mu je spodrsnilo. Oni dan se je ponesrečil Janez Stare Zebretov iz Predoselj, pri predaškem gas. domu. Ker je imel nekaj pokvarjeno nogo, mu je na stopnicah spodrsnilo, da je padel in si prebil lobanjo. Obležal je nezavesten in čez nekaj dni nato umrl.

n Razne nezgode. 18-letni posestnikov sin Ivan Podpečan iz Lokovine je padel pod voz in kolo mu je zlomilo nogo v členku. — Zalokar Kristina, 24-letna služkinja iz Polč pri Braslovčah je 29. junija padla s kolesa in si zlomila nogo v členku. — V Nezbišah pri Rogatcu je 44-letna dinarica Strašek Terezija padla z lestve in si izpahnila roko. — Po stopnicah je padel v Levcu pri Celju Veber Anton, mlinar, in si zlomil nogo. — 54-letna posestnica Zobec Frančiška iz Bodrišne vasi pri St. Vidu pri Grobelnem je padla s skednjā in si zlomila rebro. — Zaporedoma se je pripetilo v Mariboru več nevarnih nesreč zaradi padca s kolesa. Na Meljski cesti se je pripetila že predvčerajšnjim taka nesreča, včeraj pa se je zopet tam ponesrečil delavec v Rosnerjevi tekstilni tovarni Ivan Zlahtič. Zlomile so se mu na kolesu vilice, padel je ter je obležal nezavesten s počeno lobanjo.

d Pri zaprtju ali pa pri motnjah v prebavi vzemite zjutraj na tešče kozarec naravnega »Franz-Josef« vode.

NOVI GROBOVI

n Prah boste tudi vi! V Ribnici na Dolenskem je nenadoma umrl veleposestnik inž. Anton Rudež. — V St. Vidu nad Ljubljano je odšel k Bogu po večno plačilo bivši vojni kurat 54. letni katehet Franc Kogej. — V Ormožu je odšla v večnost soproga viš. pol. nadzornika Roza Cajnko. — V Lahovčah pri Komendi je odšel v večnost posestnik Ignacij Kosirnik. — V Podpartu je mirno v Gospodu zaspala soproga načelnika postaje Pavla Božič roj. Pirc. — V Slov. Konjicah so djali v grob banov. zdravnika v Ločah pri Poljčanah dr. Ludvika Schwartza. — V Selnici so pokopali uradnika »Jugotanin« Ivo Lamper. — V Ptujju je zapel mrtvaški zvon avtoprevozniku Rudolfu Tonecu. — V Dornbergu na Goriškem je umrla 83-letna Jožefa Godnič. — V Srednji vasi v Bohinju je preminula poslovodkinja Frančiška Arh roj. Sodja. — V Gradcu je odšel pred večnega Sodnika dr. Milko Daneu. — V Kranju so pokopali šolskega upravitelja v p. Ivana Kalana. — V Radovljici so položili v grob Terezi Jerman. — V Starem trgu pri Slovemem Gradcu je po šestletni bolezni umrla 70-letna veleposestnica Helena Turičnik. — V Slovenj Gradcu je odšla na drugi svet hčerka pok. primarija dr. Železnikarja enajstletna Jožeca. — V Braslovčah je mirno v Gospodu zaspal 71-letni Martin Janežič. — V Ljubljani so med drugim umrli: znani skladatelj dr. Anton Schwab iz Celja in Ivana Kordan. Naj počivajo v miru!

V vsako hišo Domoljuba!

TABORI SLOVENSKE MLADINE

Tabor slov. kat. deklet na Brezjah

Dekleta! Sedaj gre že zares. Naš veliki dan na Brezjah je blizu. Naše geslo je: 24. julija mora biti na Brezjah, kar je med slovenskimi dekletki poštenega in vernega. Gre za velike reči: za družino, za zmago krščanske poštenosti, za katoliško bodočnost našega ljudstva. Tisoči naših deklet bodo priromali med pesmijo in s cvetjem okrašene k Mariji Pomagaj, da jo poprosijo pomoči za važne in odločilne boje, ki jih hočejo prijeti. Zato pa ponavljamo klic: »Dekleta na Brezje!«

Taborne knjižice so dotiskane in so vsem zelo všeč. Vsebinska je zelo bogata. G. škof dr. Rožman je napisal v začetku dekletom spodbudne besede. V knjižici najdete program, podrobna navodila za udeleženko, celo vrsto nabožnih pesmi. Znani pisatelj Finžgar je napisal za našo knjižico lepe besede za novo igro »Uslišana«. Vsaka bo vesela te knjižice, ki stane skupno z znakom samo 3 din.

Taborni znak je lep in slikovit.

Znižano vozništvu nam je odobrilo prometno ministrstvo. Legitimacija za znižano vozništvu je v taborni knjižici. Ker bo treba organizirati posebne vlake, moramo čimprej vedeti, kolikšna bo udeležba. Zato nujno prosimo vse g. voditelje pa tudi Vas, dekleta, pohitite s prijavitimi, da nam olajšate delo. Knjižice in znake, ki so za vse udeleženko tabora obvezni, naročite takoj v pisarni pripravljalnega odbora v Vzajemni zavarovalnici (»Dom dijakinje«). Nujno prosimo: pohitite!

Marijin tabor na Šmarni gori

bo v nedeljo, 10. julija s sledečim sporedom: V soboto zvečer slovesno pritrkavanje in kres na Šmarni gori. V nedeljo bodo svete maše ob pol 8 do pol 12 v cerkvi. Slovesna maša pa bo zunaj cerkve z govorom ob 9. Pri maši ljudsko petje. Takoj po tej maši bo zborovanje zunaj cerkve, na katerem govorita naš ban dr. Natlačen, ljubljanski župan dr. Juro Adlešič in drugi. V od-

moru pred popoldansko pobožnostjo, ki bo ob pol 3, bo taborenje.

Šmarna gora je zgodovinski kraj taborov, ko so se za časa turških vpadov semkaj zatekali verniki in tukaj varstvo Marijinemu izročali. — Zvonenje poldne že ob pol 12, kapelica »Svete sobote«, nas spominja na čudežno pomoč Matere božje l. 1471. Še je ohranjeno taborsko zidovje, v zidu so še tri strelne line in trije možnarji, ki nam predočujejo nevarnosti tistih težkih časov. Če v sedanjem času ni več turške nevarnosti, so pa druge mnoge nevarnosti za vero in krščansko življenje, zoper katere se treba organizirati, ker jih le z združenimi močmi moremo zmagati.

Šmarna gora že celo tisočletje kliče gorjansko ljudstvo po Mariji k Jezusu, zato hoče tudi v sedanjih, tudi nevarnih časih, vršiti nalogo, ki jo je njej božja Previdnost odkazala.

Šmarna gora vsak dan trkraj kliče:

»K Mariji kličem srca,
oznanjam svetu vesti,
da Materi Mariji
Slovenec sin je zvest.«

(Napis na Marijinem zvonu.)

Škol Trobec vabi v Polhov Gradec

Polhov Gradec, 3. julija.

Od Trobčevega jubileja v Polhovem Gradcu nas loči samo še par dni. Številni ameriški Slovenci, ki so letos obiskali svojo domovino, se že veselo, da bodo mogli pohiteti v Polhov Gradec k slovesnosti in v počastitev velikega misijonarja škofa. Ker kažejo ameriški Slovenci toliko zanimanja za Trobčovo proslavo, potem bi bilo skrajno nevljudno, da bi mi, ki se nahajamo v njegovi rojstni deželi, odrekli svojo udeležbo. Trobčeve proslave se bo udeležil sam nekaž blagopokojnega škofa Trobec Jožef, ki je v teh dneh prispel v Polhov Gradec.

K izredni proslavi pa še posebej vabimo vsa kat. društva iz okoliških far, da pridejo v nedeljo, 10. julija, v čim večjem številu v Polhov Gradec.

Prav vljudno naprošamo udeležence, da se čimprej priklase pripravljalnemu odboru v Pol-

tajska mora pristopiti k protikomunističnemu bloku; 2. Med Japonsko, Mandžukojem in Kitajsko se mora ustanoviti gospodarska zveza; 3. Japonska sme imeti svoje posadke v raznih delih in mestih Kitajske; 4. Kitajska mora plačati vojno odškodnino. — Iz te moke ne bo kruha. — Na Japonskem so divjale silne nevihte. Veliko rek je prestopilo svoje bregove, da so ponekod cele pokrajine pod vodo. Več ko 150 hiš je preplavila voda. Prav tako je voda pridrla v 24 mest in pri tem odnesla 11 mostov. Mnoge ceste so neuporabljive, zaradi česar je veliko število krajev popolnoma odrezanih od svoje bližnje in daljnje okolice. Po dosedanjih poročilih se je v vodi utopilo 40 oseb. Škoda je velikanska. Pojavili so se tudi številni potresi zaradi trganja bregov gora in zaradi pregibanja zemeljske površine, kar je povzročilo silen strah prebivalstva. Zaradi trganja zemeljske površine je bilo porušenih po desetaj znanih poročilih okrog 50 hiš.

AMERIKA

s Drebiš. V Chicagu je umrl 60 letni Anton Koren iz Podgorja v Istri. — V Pittsburghu je preminul 58 letni Peter Gorup, tam od Postojne. — V Aurora Minn. je odšel v večnost 74 letni Josip Jakoš iz Dola pri Litiji. — Njujorku so djali v grob 39 letnega Antona Kraščka iz Kojskega pri Gorici. — V Chicagu III. je umrla 84 letna Mary Gerdešič roj. Lukanič. — V Milwaukee sta odšla v večnost: 65 letni Karl Gašparič, nekje iz Bele Krajine in 45 letni Jožef Borden iz Cerknice.

✱

Silovite nevihte so divjale zadnje dni v Nemčiji in povzročile mnogo nesreč.

Kolera razsaja v Indiji; doslej je umrlo 30.000 ljudi.

RAZNO

Ze 23 let ima kroglo v sru. Leta 1915 so pripeljali v vojaško bolnišnico ranjenega letalca; imel je razmesarjena prsa. Rana se je kmalu zacelila, 21-letni mladec je odšel zopet na bojišče; po vojni pa je odprl mehanično delavnico in se oženil ter imel tri otroke, katerih najstarejši ima že 17 let. Pred kratkim pa je mehanik dobil hud srčni napad. — Zdravnik ga je pregledal z žarki in zapazil v bolnikovem sru kroglo, ki je ostala v njem še iz vojne. Krogla tehtala 17 gr, pa drugače nič kaj ne moti bolnika, ki noče ellati o nikakšni operaciji, češ doktor bo šlo, bo šlo!

Zenske ne smejo v gostilne. V Kanadi je vpliv duhovščine zelo velik. Kar reče kanadski primas, kardinal Villeneuve iz Kibeka, to drži bolj kot vsaka postava. Pred kratkim je prepovedal ženskam obisk gostiln. V oddolnih gostilnah namreč tožijo neko posebno pivo, ki je zelo močno, tako da vsakemu kaj hitro stopi v glavo. Kdor ve, kako ostuden in žalosten je pogled na »ma-

L. Ganghofer:

84

Martinj kloster

Roman iz začetka 12. stoletja.

Poslovenil Blaž Pozniš.

Samo kratki trenutki in na prostranih vzožjih porušene gore so bile zasute dolge zaseke in na njih so zrastle nova slemena, po katerih se je divje gnala uničujoča smrt v doline. Vso višavje se je spremenilo v vrtoglavo zmedo, bolj in bolj je temnel divji ples grozotnih podob. Kakor se vali na pogorišču dim skozi vrata in okna in se zgošča nad streho v neprodiren čad, tako so se zlivali vrtinci prahu, dvigajoči se iz zemelnih ruševin, v ogromen oblak, ki ga je po robovih rdeče ožarjalo sonce, medtem ko je njegovo temno jedro razsvetljevala bleda luč kakor od bliskov.

Zdaj je prišlo čez prostrani Gaden in dospelo do Lokijevega lesa: sprva je samo zamolklo donelo, nato ječalo in škripalo, potem prasketalo in rožljalo, naraslo do bučnega pokanja in končno do mogočnega grmenja. Pod silo viharja, ki je bučal čez Gaden, se je pripogibalo dreve in z divjo naglico vetra so pripluli iz doline kriki prestrašenih ljudi. Svajker in Vampo, ki sta klečeč in z dvignjenima rokama molila pred samotnico, sta začula od spodaj moški glas, kakor bi rjul bik: »Gora prihaja! Tecite! Gora prihaja!« Brata sta skočila na noge, omamljena in kakor iz uma. Hrumeč je udaril vihar na Lokijev les in drevesa so zavalovala vse križem. V zraku se je lovila jata vresečih ptic, vihar jih je razkropil in razmetal med upogibajoče se vejevje; neki kragulj je priletel na steno samotrice in padel s strmina perutnicama na tla. Sila viharja in bobnenje v

zraku sta rjoveče naraščala. Trop visoke divjadi je pribežal čez krčevino in nekaj živali se je prekopicnilo. Tuleč in hrumeč je treščil zračni sunek ob stene Untersberka, se odbil, zvihral nazaj v gozd in hreščeece podiral mogočna drevesa kakor bi rezala kosa detelje. Oba brata je vrglo na tla, da sta se zakotalila po mahu in močvari. Streha na cerkvi se je dvignila v zrak in ko je padal stolpič, je tožeče brnel zvon. Nenaden sunek je spreletel zemljo, tla so se stresla in zamajala in od povsod, s sten Untersberka in z višav naokrog, se je oglasil ropot lomečega se skalovja.

»Sodni dan! Konec sveta! Dobri Gospod, bodi milostljiv meni grešniku!« je zabebjal brat Vampo in skril obraz v blatni mah.

Svajker je bil vstal. Njegove zbegane oči so se uprle na pobožje Gela. Tedaj je zagledal oblak belega prahu, ki se je gual čez stene in drvel proti gelskim rebrem. »Hincula!« Kakor jelen, ki že čuti lovčovo strelco v svojem sru, se je pognal Svajker čez krčevino proti opustošenemu gozdu.

»Brat, brat, ne zapuščaj me, ostani pri meni!« je zavpil Vampo. Pobrál se je in začel s klecajočimi koleni bežati in se spotikati v begu.

Po lepi dolini je stopala smrt družno s svojo sestro uničevalko. Pričujoči sta bili na vseh koncih in krajih. V Melinjem logu sta hodili pred hrumečimi valovi, ki so podirali hiše in goltali brezbrambne ljudi; v Gadenu jima je sledilo za petami logubonosno kamenje in dušeeča sipa razdejane gore. Visoko nad Falkenštajnom, na ostrem gorskem hrbtu, se je razdelila ta drveča gmota, pomešana z razklauimi drevesi, in medtem ko je en plaz zdrčal dol v Lepo jezero, se je pognal drugi proti Šenavu. Vacemanov grad je ostal nepoškodovan na sredi; samo nekaj kamenja je priletelo na streho

hovem Gradcu, oziroma Rafaelovi družbi v Ljubljani, da bomo mogli pravočasno rezervirati zadostno število avtobusov in oskrbeti prehrano.

Avtobusi bodo odhajali iz Ljubljane v nedeljo, 10. julija, ob pol osmih z Borštnikovega trga, tako da bodo udeleženci lahko prišli do sv. maše, ki se bo pričela ob 9 v Dvoru.

Vse tiste, ki so prejeli, oziroma še prejeli položnice od Prosvetnega društva v Polhovem Gradcu, vljudo naprosamo, da nakažejo primeren dar, da bomo mogli čimprej začeti z graditvijo nujno potrebnega doma, kjer bodo našle vse naše organizacije primerne zavetišče. Številka ček. računa je 17.731.

Prosvetni tabor v St. Jerneju

Pod pokroviteljstvom našega ministra dr. Miha Kreka bo 17. julija v St. Jerneju prosvetni tabor kroškega okrožja Zveze fantovskih odsekov.

Možje, dekleta, žene in fantje Dolenjci, ki smo ponosni, da smo Slovenci, ki nas katoliške vere ni sram, pokažimo na naš taborni dan, da smo številni, zavedni, edini!

Kar nas je bilo Dolenjcev v Ljubljani na omenjenem taboru, brez primere, ob brezmejnem ognju slovenstva in vere, zanečimo tudi v St. Jerneju kres, da bo posvetil v achemo vas neskončnemu Bogu, Očetu v čast, prav sem Dolenjec v ponos in veselje!

17. julija vai v St. Jernej!

Mladinski tabor na Brdu pri Lukovici

V nedeljo, dne 17. julija bo na Brdu celodnevni prosv. mladinski tabor in blagoslovitev društvenega prapora. Ob pol 9 bo sprejem gostov v Lukovici, nato spreved na Brdo, blagoslovitev prapora in sv. maša pred gradom. Po maši slavnostno zborovanje. Govorijo znani govorniki iz Ljubljane. Ob 2 uri popoldne litanije in potem telovadni nastop. Pri prireditvi sodeluje gošča iz Rakovnika. Z ozirom na visoki pomen tega tabora vjdno vabimo vsa društva in odseke na tabor, da skupno manifestiramo za naša katoliška načela.

Prosvetni tabor v St. Rupertu

Naša dolina, polna naravnih krasot, s svojim znamenitim, starodavnim St. Rupertom, bo očivila, ko bodo dolenski fantje in dekleta, zdaj še

utrujeni od poletnega dela, osvežili svoje moči, v krepkem nastopu pokazali z vztrajnostjo pridobljeno telesno izurjenost ter z jekleno zavestjo izjavili svoje globoko verako prepričanje, neomajno ljubezen in bratsko mišljenje, nato pa prisegli svojemu Gospođu, Njega ponovno priznali za edinega, najvišjega — večnega. Toda ne samo ti, mi vsi Dolenjci bomo skupno z njimi izpovedali, da smo nositelji in oznanjevalci božje misli, hkrati pa tudi, da smo delovni Slovenci in nepremagljivi branitelji svoje domovine.

Ponovno povzdignimo svoj jasni glas in ne strahom se!

Udeležite se 31. julija šentrupertskega tabora! — Bog živi!

Prosvetni tabor v Dev. Mar. v Polju

V nedeljo 17. julija bo pri Dev. Mar. v Polju velik prosvetni tabor pod pokroviteljstvom ministra dr. Kreka. Zjutraj ob pol 9 spreved na telovadišče, kjer bo služba božja z ljudskimi petjem. Cerkevni govor bo imel kanonik g. Matej Ribar, bivši poljski kaplan, sedaj dekan v Kamniku. Po sv. maši bo tabor, kjer bosta govorila dr. Miloš Stare in Ivo Peršuh. Ob tej priložnosti se bomo spomnili tudi 35.letnice blagoslovitve našega prosvetnega doma in 30.letnice blagoslovitve zastave Prosvetnega društva. Popoldne ob 3 bo telovadni nastop Fantovskih odsekov in Dekliških kroškov na novo urejenem letnem telovadišču. Vabimo vse prijatelje katoliške slovenske skupnosti od blizu in daleč, da se proslave udeležijo. Zveze z vlakci so zelo ugodne, prav tako avtobusne zveze z Ljubljano.

Tabor v Radečah pri Zidanem mostu

V nedeljo, dne 24. julija bo v Radečah pri Zidanem mostu prosvetni tabor, katerega se bo udeležil tudi minister dr. Miha Krek. Navdušenje Fantovskega odseka in Dekliškega kroška zagotavlja tudi uspeh našega tabora. Spored: ob 5 budnica; ob 7.30 sprejem gostov pri ljubljanskem, ob 8.50 pri zagrebškem vlakcu ob 9 spreved do tabornega prostora; pozdrav gostov; ob 10 govor in sv. maša na prostem s ljudskimi petjem. Na taboru govorita: prof. Mirko Bitenc in minister dr. Miha Krek. Popoldne ob 2 so večernice, ob 3 pa

velik telovadni nastop. Pozdravni govor ima prof. M. Bitenc iz Celja. Nastopila bo tudi celjska izbrana vrsta. 24. julija vai v Radečah Bog živi!

Kapelica na Veliki planini

Vse svoje bližnje in daljne sosede, vse prijatelje in znance naše in naših lepih planin opozarjamo na to, da bo kapelica Marije Snežne v nedeljo, dne 31. julija blagoslovljena. K slovenosti blagoslovitve že danes vse najprisrčneje vabimo. Maršakdo je spremljal naša dela s pomsleki, češ ali je kapelica na Veliki planini sploh potrebna? Seveda je! In še davno je bila. Za zaradi pastirjev. Dostoj so bili ti ljudje meseca in meseca prepričani samim sebi. Odslej jih bo vsaj od časa do časa obiskal kakšen duhovnik, ko ga bo pot v poletnem času zanesla v planino. Pa tudi turistov je še dosti takih, da bodo radi prišli k službi božji tam gori v jasne zračne višave. Lepo bo biti pri Mariji Snežni. Morebiti se bo še celo smučarjem kdaj zahotelo po sv. maši tam na zasneženi Veliki planini.

Te priložnosti pa porabimo tudi za to, da se obračunamo do dobrih sre s priročno prošnjo, naj nas pri našem delu tudi še nadalje podpirajo. Maršakaj že potrebuje naša kapelica. Posebno do stneje lastne mašne obleke. Kar veselji bi bili, če bi se dobile dobre duše, ki bi nam poslate kakšen prispevek, bodisi v denarju ali v blagu. Kdor ne vs, kam bi poslal, mi drage volje podajemo naslov. Pošljite vse, kar sta se namenili dati, na naslov: Župnik urad Stranje, p. Stahevia pri Kamniku.

NAZVANILLO

Celodnevni božjepotni izlet v Smartno pri Kranju priredi v nedeljo, 10. julija, za svoje članke, prijatelje in znance s družinami Križanska moška in mladeniška kongregacija. Odhod iz Ljubljane ob tričetrt na šest zjutraj. Jutranje cerkveno opravilo bo v Smartinski župni cerkvi ob 7. Med sv. mašo skupno sv. obhajilo. Po zajtrku na Gaščeju obisk bližnja Smarjetne gore. Kosilo na senčnatem vrtu na Gaščeju (kosilo s pečenko in močnat jedjo 12 din). Popoldne obiščemo Kranj, kjer bo popoldnaka pobožnost v dekanijski cerkvi. Voznja do Kranja stane za tja in nazaj (nedeljska karta) 10 din za osebo. Prijatelji! Pridite gotovo in povabite še svoje znance!

in oblak prahu je zavil hišo in dvorišče v črnkasto temo.

Grinštajnerjev ograd z ljudmi in živino ter domačija obeh Hanecerjev sta padla kot prvi žrtvi. Potem je požiral oblak ruševinastega prahu kočo za kočo in pot mu je kazal vrtnec gredij, tramov, sena in žitnega snopja. Kakor okriljeni sli pogube so vršale spredaj posamezne skale in drobile vse, kar so zadele na svojem potu.

Na odprti rebri je begala četica omamljenih ljudi sem in tja, med njimi Hanecer, ilzanški kovač in Kepeleker. Razpadajoča gora jih je bila ustavila na njihovem potu proti Vacamanovemu domu. Kakor trop splašanih živali so se zaganjali ti ljudje zdaj na desno in zdaj na levo. Če so se ozrli nazaj, so videli drveči oblak, videli, da so se majale hiše, videli, da so padale in se rušile. Iz vseh koč so se reševali ljudje, otovorjeni z bornim imetkom, in vlekli otroke za seboj. Neki moški je nesel na hrbtu svojo ženo, ki se je zvijala v porodnih krčih. Stara ženica je bežala s ponvico, v kateri se je še kadila kaša; veter je izpodnesel starko in jo vrgel čez plot, toda ženica ni izpustila ponve. S krikom ljudi se je mešalo mukanje govodi; psi, mačke in jaskajoče kure so brezumno letale naokrog, golobje so frfotali okoli lomejih se streh. Bežeča mladenka, ki je nosila dva tuja otroka na rokah, je zagledala onemoglega starčka omahniti na tla; dva hlapca sta tekla mimo, in usmiljeno je zavpilo dekle: »Poberite vendar starega možaka! Tedaj jo je zadel kamen, da je za vedno onemela njena usmiljenost.

Pogubni oblak se je razlil čez vso širno dolino, se razredčil in odstrl točo, ki je spremljala njegovo pot. Led in kamenje, kosi od najdrobnejšega gruča do velikosti pravih skal so v tisočih frčali po zraku, vsak v

drugačnem zagonu; in leteč so treskali eden ob drugega in se drobili.

Ubežnikom ni sijala nobena rešitev več. V slepi omotičnosti so drveli eni po strminah navzdol, drugi so se otelali med veje podrtega drevja ali so pa skakali v vodo, ki jo je Aha šumeč metala čez bregove. Kdor je obnemogel, se je vrgel z obrazom na tla in topo pričakoval konca. Drugi so popadali na kolena in z dvignjenimi rokami začeli moliti. V uri najhujše groze jim je vzkalilo v trepetajočih srcih upanje na Tistega, ki je močan bolj nego vsaka sila, močan bolj nego podirajoča se gora. In ko so tako v smrtnem strahu molili in pričakovali odrešitve, jim je skozi tenčico dušljivega prahu zadonel na ušesa zveneč glas: »Sem k meni! Vi vsi, po katerih izteguje smrt svoje roke! Pri meni je Bog! Pri meni pomoči! Sem k meni! Trepetajoč so poslušali, poskakali na noge in stekli, da bi našli Boga, ki jim bo pomagal.

Za Valdranom se je nabirala truma. Bebljajoč so začeli ponavljati za njim besede njegovih glasnih molitev. In ko so videli, da temu menihu ni nič mar nevarnosti, ki ga obdaja, da mu svetlo žare oči, je zajelo njihove duše opojno upanje. Vedno glasnije so bile njihove besede in kar so molili, je zvenelo ko vznosno klicanje. Hiše so se rušile pa niso videli. Ljudje so padali pa so zamaknjeni stopali čez strta trupla.

Toča kamenja se je razredčila in medleje je obnel čez gore odmev groma. Le bučanje, ki je prihajalo iz Melinja, je naraščalo še vedno. Samo kaka posamezna skala je še priletela iz višave in skalala v mogočnih lokih po nasuti meli. In ena izmed njih, ko hiša velika, se je gnala čez županov ograd, podrla lesene hleve in se kotalila naprej proti podrtiji, ki je bila nekaj hiša starega Gobla,

javoc ženske in koliko večje neumnosti in nesramnosti počenja kot moški v istem stanju, se odredbi ne bo nič čudil, temveč jo z veseljem odobril. Pa tudi sicer kardinal Villeneuve zelo odločno »striže perutic ženskim razvadam. Nekoj je prišla k njemu v spovednico čez mero nadšavljenja gospodična, pa je izredno hitro prišla zopet ven. Kardinal jo je namreč prijazno povabil za drugi dan in rekel, naj ne pozabi, da »voni svestosti nima nobene zveze s kemičnimi proizvod.

Rastrgane nogavice. — Ako se v Londonu kakli ženski na cesti nogavice raztrgajo, so lahko ustavi na kakem vogalu, kjer ji pletilka nogavice iste takoj popravi ali zašije.

Ni se mu posrečilo. »Koga peljejo z reševalnim avtom? — »Starega Mohoriča, ker je hotel svojo ženo pretepati.«

600.000 cigar so seigali. Sloveče so havanske cigare, ki jih izdelujejo v Havani na otoku Kubi. Castiljiti kadilci so bodo paš zgrajali, če poveemo, da so morali na

PO DOMOVINI

Ob obletnici smrti velikega vladike

Dne 2. julija je minulo leto, odkar je slovenski narod izgubil nadškofa dr. A. B. Jegliča, ki je bil našemu ljudstvu najboljši vodnik, svetovalec in boritelj za najdražje svetinje slovenskega naroda.

da. Slovenci in Slovenke! Ali se še spominjate Jegličeve oporoke, izgovorjene lantsko leto na taberu pred mnogotisočero množico v Celju. Naj ponovimo najvažnejše odlomke:

»Velik je naš čas, ker dela mučenike... Velik pa je tudi naš čas po velikih možeh, ki so nam v teh dobah dali zanesljive smernice, po katerih se more naše ljudstvo ubraniti pred nastopajočo hudobijo...

Morda bomo imeli še hujše čase. Upam pa, da vas, možje in fantje ta hudobija ne bo niti zapeljala, niti uplašila, ampak da se boeste z vso krepostjo uprli njenemu prodiranju...

Satan ima že svojo fronto, pa ima tudi Kristusa svojo fronto, toliko pogumne mladeniče, toliko mož iz vsch vrst, ki ste lu zbrani, to je Kristusova fronta... Ze na evharističnem kongresu so bili ponovno postavljeni temelji, na katerih moramo zrasti v močno armado, ki se bo uspešno uprila hudobnim silam...

Hujše čase moramo od slovenskega naroda odpahnuti kolikor mogoče daleč proč, zato se moramo boriti že zdaj. Bog Stvarnik, Bog Odrašenik in Sveta Cerkev, to so stebri našega delovanja in neusahljivi viri naših moči. Zvesti bomo ostali, pa naj pride nad nas karkoli. Tako bomo dočakali velike čase!

Iz raznih krajev

Struge na Dolenskem. V nedeljo, 26. junija, smo praznovali veliko slovesnost. Blagoslovljen je bil kip sv. Terezike Deteta Jezusa v farovski kapelici, v procesiji prenešen v župno cerkev ter postavljen na okusno okrašen stranski oltar. Dobrotnikom se najlepše zahvaljujemo, da so na pobudo domačega g. župnika oskrbeli kip svetnice, h kateri se bomo v prošnjah obračali na pomoč in tolažbo. — En teden pozneje pa je zavladala žalost. Umrla je žena kovaškega mojstra Pogorelec Marija iz Podtabra 38, katere je bolehalo že več časa. Pokoj njeni duši, sorodnikom pa iskreno sožalje. — Isti dan popoldne se je smrtno ponesrečil posestnik Franc Miše, Višnje 5, župnija Ambrus. Peljal se je na kolesu s privezano koso, da je zanemarljivo. Pri padcu s kolesa mu je kosa prerežala levo nogo nad kolonom in je v stružkih senožetih izkravel. Pred 4 meseci se je komaj poročil v starosti 20 in pol leta. Vsem do-

mačim in sorodnikom izrekamo sožalje. Pokoj duši pokojnika!

Zg. Tuhinj. Sejem v Zg. Tuhinju bo letos v soboto 7. julija, ne pa 12. julija, ker je ta dan sejem v Kamniku.

Livald pri Kačevju. G. Križ Janec iz Livolda št. 11, že od začetka zvest naročnik »Domoljuba«, odputuje k svojim otrokom v Ameriko v New York, kamor so ga povabili, da bo stara leta pri njih preživel. Bralce »Domoljuba« lepo pozdravlja. »Domoljub« pa bo prihajal tudi za njim v novo domovino.

Freska. V starih zapiskih je zapisano, da je bila naša župna cerkev postavljena že v 17. stoletju kot lesena zgradba, do leta 1741. je bila večkrat popravljena. Zadnja večja prezidava je bila teg leta izvršena. Do l. 1785. je bila cerkev podružnica sorške župnije; od tega leta dalje je župna cerkev. Ker šteje župnija že 1500 duš in ker se bo v bližnji bodočnosti še bolj razvila, je župna cerkev veliko premajhna. Zato se že dolgo dela na razširjenju cerkve. Zbirajo se denarna erodstva. V ta namen priredi kat. prosvetno društvo v Preški v nedeljo dne 17. julija popoldne pred društvenim Domom tombolo z velikimi dobitki. Tablice se prodajajo po 2 din, ker pa od teh ne pričakujemo posebnega dobička, se prepačila hvaležno sprejemajo. Domačine in sosede vabimo že danes na tombolsko veselico, ker imate vsi upanje, da zadenete krasne dobitke in zraven še nekoliko pomagata, da se premajhna cerkev izdatno razširi. Na veselo evidenje v nedeljo, 17. julija ob pol 4 popoldne na tombolski veselici v Preški!

Turjak. V proslavo godu sv. Ahacija je »Domoljub« objavil kratek popis, v katerem je poročal, da bo cerkveno žegnanje, kakor vsako leto, na gori sv. Ahacija. Pri zgodovinski cerkvi so Turjačani že izza turških časov praznovali v spomin slavne zmage krščanskih vojakov nad Turki pri Sisku v l. 1593. Razveseljivo je, da je letos na omenjeni dan 22. junija prišlo več sto izletnikov na goro sv. Ahacija k sv. maši. Pod cerkveno lipo so se izletniki lahko malo okrepčali. Dobro se spominjam, kako je bilo v mojih mladih letih. Prišli so romarji iz Hrvaške in Slovenci, da so ogledovali plašč Hasan-paše. Ta plašč je bil iz turškega zlata ter posejan z dragocenimi kamni. Tega plašča že dolgo ni več na Turjaku. Takrat smo mladi fantje dobro živeli, ker smo kazali izletnikom goreke poti. Tudi cerkva je dobivala

Kubi sežgati 600.000 cigar, ki so bile izdelane v veliki tobačni tovarnici v Havani. Zdravstveno oblastvo je namočevalo cigare ter dognalo, da so bile izdelane iz takega tobaka, ki bi kadilec prav gotovo škodoval. Vseh 600.000 cigar so prepeljali na travnik, tam naredili grmado in jih javno sežgali.

Uganil je varok. Mlado dekle: »Ne vem zakaj, ali obraz me tudi vedno tako peče.« Zdravnik: »Hm, le recite vašemu fantu, naj se malo bolje brije.«

Kralj biserov je 80-letni Japonec Kokichi Mikimoto, živeč v mestu Kobe. Navedene ima 41 tisov akrov prostora za gojitve ostrig, kar oskrbuje nad 1000 uslužbencev. Biseri se pridobivajo iz ostrig. Na leto jih prodaja za več milijonov din.

Največji predor so izkopali v Virginiji v Združenih državah. Dolg je 20 km. Torej približno 10 km daljši kot evropski Simpanski predor.

V šoli. Učitelj: »Franc, kdaj je najboljši čas za trganje jabolk?« — »Takrat, kadar ni gospodarja blizu.«

Pred razpadlo strešico je sedel starec. S svojima suhima rokama je objemal na kolensih trepetajočega dečka, ki je stiskal obraz v beraški Goblov junak.

»Zdaj, fantek, zdaj pride tista, ki nanjo čakam!«

Deček je dvignil oči, uzri taklajočo se skalo in zavpil: »Ti dobri Oče v nebesih, pomagaj zdaj mojemu dedku, kakor si pomagal meni!«

In že se je približala kamnita pošast; toda sila njenega zagona je bila strta; skala se je zavalila čez trhle ostanke ograda, podrla jablano in se postavila zadnjikrat ostro na rob — če pade, bo pokopala pod seboj grobljo in oba šlova na njej. Gobl, ki ni imel več moči, da bi nesel dečka, ga je sunil, da se je potrljal Huce stransko po mahastem satku razpadle strehe. Ob sunku je pa omahnil tudi starec in padel kamniti pošasti nasproti. Ze se je nagnila skala. Tedaj se je pa pod njeno težo ugreznila razmočena zemlja, skala se je med padanjem zasukala, se napol zarila v tla in obstala. Tik ob Goblu se je zajedel njen rob v zemljo in potegnil za seboj še konec starčevega junja. Gobl se je trgati ko mlad pes, ki čuti prvikat jermenevo zanko na svojem vratu; pri tem je hropel v negibno skalo: »Če si se usmilila mene samega, izpusti tudi moj guvaj!« Skala je držala trdno. Gobl se je moral izmuzniti iz rokavov in pustiti obleko skali. Tedaj mu je že prišel deček nasproti. »Dedek Gobl!«

»Moj dobri fantek!« Z golima rokama je objel starček dečka in ga smeječ se milil.

»Jeli, dedek, pomagal je?«

»Pomagal, zares!« Starčkove oči so se ozrle proti nebu, zasrtemu s prahom. »To mora biti dober in močan pomočnik!«

Smehljaje se je prišel Huce k starčku. »Tako dober ko ta, ni nihče drugi!«

Skozi polegajoči se trušč v zraku je prihajalo z obronkov kričanje in vpitje ljudi. »Ali jih čuješ, fantek? Ubogi ljudje! Stiska in smrt sta morali gospodariti povsod. Če si upaš oetati tu sam za nekaj malo časa, bi rad stekel taven in pogledal, kje bi mogel pomagati!«

Bom že, dedek, kar pojdi!«

Starec je nežno pobožal dečka po lasch in odbredel čez blato. Ko je pa prišel do ogradnih vrat, je obstal in se ozrl dol po svojem nagem telesu. Majaje z glavo se je vrnil in začel brakati pod hišnimi ruševinami, ali ne bi našel kakšne cape, ki bi ga za sizo pokrila.

V gorah je utihnilo; le poredko še se je oglasil z višav zamolkel ropot, ki je preglušil šum vode. Nemirno premenljiv veter je gonil oblake zun-tega prahu in kjer se je rjava tenčica raztrgala, je odtrla podobne grozljivega opustošenja. Jok in stok se je oglašal z vseh strani, v srce segajoče tožbe, le poredko klic veselja in svidenja.

Na odprti, s kršjem in meljo posuti rebri je klečal Valdran, zamaknjen iztezel proti nebu aklenjene roke in molil z močnim glasom: »Vriakaj vsa zemlja! Poveljaj slavo božjega imena in mu poč bvalo v pesmi! Govori Bogu: Kako silna so Tvoja dela!«

Ko je tako molil, se je trupa, ki se je stiskala okoli njega, bolj in bolj redčila. Vsakega je gnalo, da bi poiskal ljudi, ki so mu bili dragi, vsakega je vleko k njegovemu domu in hramu. Ljudje so začeli tekati in begati, in sieherni je spraševal so eda: »Ali si videl kje mojega očeta, moje ženo in moje otroke? Ali še stoji moja hiša ali jo je podrla?« Ta krik in vpitje ljudi je preglušalo mozeg predirajoče muke; je nekega goveda, ki je stalo razkoračeno in z iztega čnim repom med vsekrižem nametanimi skalami, z izbuljenimi očmi in krvavo peno na gobcu.

(Nadaljevanje sledi.)

tedaj lepe darove. S pokojnim cerkovnikom ava si bila dobra prijateljica in mi je večkrat dal ključce od cerkvice, da sem jo odprl izletnikom in da sem jim razlagal zanimivosti. — Anton Prijatelj.

Brusnice pri Novem mestu. Tretji češnjev dan dne 26. junija je odlično uspel. Predsednik podružnice Marinč je pri sprejemu pozdravil zastopnika banske uprave inšpektorja Franca Kafola, okr. načelnika Vidmarja, okr. kmet. referenta Maraska in njegovega pomočnika Filipiča, zastopnika kmetijske šole na Grmu Flegia in prefekta prof. Mavčeca, referenta Sitarja in šolskega nadzornika Skebeta. Učenka Pavlinova je deklamirala priložnostno pesem, pevski zbor pa je zapel pozdravno himno. Nato so se gostje, med njimi 40 gojencev kmetijske šole, podali v šolske poselopje, kjer je bila imenitno urejena razstava brusniških hrustavk. Po govorih, ki so izveneli v alavospjev brusniških hrustavk, je otvoril zastopnik banske uprave inšp. Kafol razstavo. V drugi sobi je bil češnjev sejem, kjer si dobil poceni krasne češnje, brusniške hrustavke. Zvečer pa je avto odpeljal razstavno blago v Ljubljano in v ponedeljek zjutraj je krasni sad razveselil arca Ljubljčanov.

Dol. Benetke. Vreme imamo lepo, da je veselj. Solnce sije in pripeka kot redkokdaj. Zemlja bi rada dežja, sicer bo trpel pridelek. Sicer pa dobre letine nismo vredni. Vedno bolj skrunimo nedelje z ročnim delom. Dogaja se celo, da za nedeljsko delo kosce najemajo. Kako je pravi tisti izrek? Nedeljsko delo in talvina vodita na beraško palico! — Mladinskega tabora v Ljubljani smo se v velikem številu udeležili in vsi navdušeni za novo delo srečno vrnili domov. Lepih svečanosti ne bomo kmalu pozabili.

Blagovica. Letos smo imeli že šest porok in eno imamo na oklicih. Med temi so se poročile 4 dekleta iz Mar. družbe, Hrovatova Tončka iz Vel. Jelnika si je izbrala dom pri Spintu v Slatenuk, Čvelovo Rozo iz Zg. Lok in Kovačevo Francko iz Petelinjka smo poslali na tuje, prvo v Domžale, drugo v Prevoje pri Brdu; Kovačevo Minko v Zg. Lok bomo pa postavili za gospodinjjo pri avtovih na Vel. Jelniku. Zadnje tri so bile poztvovalne in zvoše cerkvene pevke in jih bomo zelo pogrešali. Mar. družba se je od svojih članic pristrčno pred cerkvijsko poslovila. — Zdravi pa smo, hvala Bogu. Do sedaj smo imeli šele dva mrliča. V nedeljo 26. junija smo pokopali Jakoba Vajde, kovača in posestnika iz Blagovice, zvestega »Domoljubovega« naročnika. Naj počiva v miru! — Regulacija Slatenčice do vasi Slatenek in naprava

nove občinske ceste je izgotovljena. Banovina je e tem delom tukajšnjim občanom izkazala veliko dobroto. O tem bomo poročali drugič kaj več.

Smartno ob Paki. Dne 26. junija je za vedno zatisnil oči Alojz Puncer, posestnik v Paški vasi. Kot dobrega poznavalca naših ljudi in okraja, so ga pritegnili v premnogo odbore, kjer je vse zaupane mu funkcije vršil z ljubeznijo in vne-mo. Zadnja leta je bil načelnik, združne elek-trarne, požupan, odbornik Hranilnice in posojil-nice itd. Kot globoko veren katoličan je gledal tudi na to, da so v njegovi hiši bili le naši ča-sopisi. Pred kratkim je prestal težko operacijo na slepiču, ki je najbolje uspela. Ni mu pa bilo usojeno, da bi še živel za dom in druge. Pljuč-nica ga je spravila v grob. Pokojnika, ki zapu-šča soprogo, sedem hčera in dva sinova, bomo ohranili v najlepšem spominu. Naj mu sveti ve-na luč! Zalujočim iskreno sožalje!

Studenci pri Sevnici. Zvonovi so zape-li svojo žalostno pe-sem in naznanili, da je odšla k Bogu po zaslužno plačilo 45-letna Alojzija Kova-čič. Mož ji je umrl že pred več leti, se-daj pa je odšla še ona za njim. Bila je iz dobre krščanske družine. Naj ji bo lahka domača zemlja. Zalujočim sestram in bratu pa izrekamo naše sožalje. — Tere-zija Krnc iz Zavra-tee so najiskreneje zahvaljuje vsem, ki so ji v njeni požarni nesreči priskočili na pomoč.

Raka pri Krškem. Z mladinskega tabora v Ljubljani, so naši udeleženci odnesli najlepše spomine. Zaradi hude vročine, ki je sicer pripo-mogla, da smo seno lahko suho spravili, pa vla-da občutna suša. Vodnjaki in studenci usihajo. — Naši ljudje radovedno vprašujejo, kdaj tudi mi pridemo do elektrike. Bi si jo že prav želeli! — V Ravnem je umrla Terezija Škoda. Večni mir!

Trjavca pri Blagovici. Na Petrovo, ko je ne-pregledna vrsta vozil peljala ogromno množice v Ljubljano, je bilo videti ob glavni cesti v vasi Trjavca skorajno koscev, ki so tik ceste kosili

seno. Pa ne samo to; z nesramnim gobezdanjem so izzivali mimo se vozeče fante in dekleta. Očividno seno niso kosili zato, da bi prav ta dan sušili, saj je letos še preveč lepega vremena. Na ta način kažejo naši nasprotniki svojo kul-turo in naprednost. Oni naj kaj takega prireda, mi jih bomo lepo pri miru pustili.

St. Jurij pod Kumom. Pri birmi je bilo 169 birmancev, v Konjšci pa 20. — Spomladanska pozeba je vzela sadje, žito pa kaže prav lepo. Če ne bo toče, upamo, da bo kruha dovolj. Kmeti že težko dobijo delavcev za kmečka dela, ko je vse pri gradnji ceste proti Radečam.

Iz naših društev

Vranske. Dobro si zapomnite že danes, da ne boste pozabili priti na veliko tombolo, ki jo bo priredilo v nedeljo, dne 24. julija popoldne ob 1. katoliško prosvetno društvo in Vranskem. Čakajo vas krasni in lepi dobitki!

Ljubne ob Savinji. Zadnja dela pri našem domu se bližajo koncu. Zares, »Naš dom« je, kajti ni ga katoličana pri nas, ki ne bi prispeval raven. Obenem je dom vseh naših katoliških organizacij. Otvoritev »Našega doma« bo dne 24. ju-lija. Takrat ste vabljeni vsi od blizu in daleč. Natančen spored bo objavljen po časopisju. — Selekcijno društvo je prav pridno na delu. — 26. avgusta bo imelo premovanje. Veliko strah povzroča odhodu finančna zadeva. — Pred nedel-jnim se je zopet pričel na šoli analfabetski tečaj, katerega obiskuje veliko analfabetov, ki zaradi oddaljenosti ne morejo obiskovati šole med te-dnom. — Zelo je potrla vse starše vesti, da je premešena gospodična učiteljica Lučija Bajc. Lahko žalujemo za njo vsi, ki nam je pri srcu kat. vzgoja mladine, kajti ona edina se ni bila vzgajati naše mladine v kat. duhu. Najbolj jo bo pogrešalo prosvetno društvo, kot izvrstno vo-diteljico igralske družine. Gospodični učiteljici želimo na novem mestu obilo uspeha. Mi je ohrani-mo v hvaležnem spominu.

Šinkov turn. Prostovoljna gasilska četa pri-redi dne 10. julija, v slučaju slabega vremena pa 17. julija, veliko tombolo. Začetek ob 8 popold-ne. Med dobitki sta 2 kolesi, vreča moke, ku-hinjska oprava, zaboj sladkorja in mnogo drugih krasnih stvari. Pridite!

Ločica pri Vranskem. Gasilska četa na Lo-čici pri Vranskem bo imela v nedeljo, dne 10. ju-

Dr. Fr. Irđan:

Spomini na Ameriko

Najprej jo ubereva proti mestnemu akva-riju — velikanski okrogli stavbi, kjer je videti menda vse vrste rib, ki so živele v vodah od vesoljnega potopa do danes. Gledalcev pa tudi ni nič manj kot rib. Domačini in tuji nepre-stano prihajajo in odhajajo, fotografirajo, pi-šejo razglednice in se udobno zabavajo. Prava podoba Newyorka!

Ko prideva iz akvarija, je začel rositi po-hleven dež. Od dežnikov so kapljale drobne kapljice in rezale črne vijuge po sajasto za-črnelih pločnikih. »Pri vas pa ne zna iti dež, kakor se spodobi,« pripomnim šaljivo. »Glej, da se ne pregrešiš in še kaj hušrega ne doži-viš,« odvrne v enakem tonu g. Edvard. In prav je imel. Komaj naju je sprjel pod streho avto, so se že odprle vse zatvornice neba, da je lilo kot iz škafa. Ploha je prekrizala najine na-čeljnje načrte, vrnila vsa se domov.

Resnici na ljubo pa danes lahko povem, da sem bil skrivaj dežja vesel. Toliko lepega sem videl in užil toliko gostoljubja med nepo-zabnimi rojaki — in vendar se jim v časopisju še nikjer nisem javno zahvalil. Pa ne da bi bil na to pozabil! Čut hvaležnosti se je nešteto krat v meni oglašal, a kljub najboljši volji nisem utegnil priti za pero. Kdor je od blizu poznal mojo zaposlenost v Clevelandu, mi bo pritr-dil, da poročam resnico. Ko smo se pa mudili na zapadu, se mi je godilo tako, kakor se je go-dilo popotniku, o katerem poje pesem:

Danes tukaj, jutri tam,
drugi kraji, druga mesta,
kamor me popelje cesta...

Hvala Bogu, zdaj mi je pa dež priskočil na po-moč! Pičlo odmerjeni čas mi je končno vendarle

izpolnil dolgo negovano skrivno željo. V zad-njih trenutkih mojega bivanja na svobodnih ameriških tleh sem povezal svoja čustva v skromen šopek hvaležnosti in ga kot Slovo ameriškimi rojakom odposlal v ponatis »Ameriški Domovine«.

Povečerjali smo.

»Do odhoda ladje je še tri ure, ali si ne bi vsaj mimogrede ogledal Newyorka še v nočni obleki?« pripomni g. Edvard.

»Prav rad!« odvrnem.

Kmalu nato je bil naš avto zopet na cesti. Vozili smo počasi. G. Edvard je šofiral in raz-lagal, fr. Humil je zadovoljno pušil cigaro, jaz pa sem gledal, poslušal in užival. Vseposvods same luči, ki se prelivajo v vseh mogočih bar-vah in oblikah: vitice, križci, kače, krogi, pike. In vse to migla, utripa in trepeče, da so oči vse zmedene. To je sijaj ameriške svetlobne re-klame. Ena sama tvrdka izda sleherni večer tisoč dolarjev samo za reklamno razsvetlavo. Tako mi je zatrijeval p. Edvard, ki je tam do-ma. Nehote sem se spomnil na Ribničana, ki je zadel na pijanca in ga nahrulil: Ti nepridiprav pijanil! Ali si se ga že spet nasekal? Jaz ga pa še za potrebo nimam. Tu gredo tisoči za re-klamo, dočim tisoči siromakov še za potrebo nimajo kruha.

Tudi v podzemeljski Newyork bi bil še en-krat rad vsaj nekoliko pokukal, pa ni čas do-puščal. V pristanišču je že močno hropel ogromni jekleni velikan. Črni dim je prihajal iz njegovih globokih žrel in se valil preko skladi-šč in carinskih poslopjij. Skripci so se veno-mer vrtili in spuščali v njegov nenasiati trebuh zaboje, kovčke in pošto. Po navpično naslo-njenih mostičih pa so hiteli potniki in njihovi prijatelji in znanci.

Tudi jaz nisem bil sam, prav do kabine šte-vilka 607 sta me spremila g. Edvard Gabrenja in fr. Humil Šavelj.

Kazalec na uri je kazal polnoči. Sirena se iznova oglašila. Tedaj potegnejo mostič na obal in trdno zapro vso ladjino ograjo. Ko še od-vežejo vrvi, s katerimi je parnik priklenjen za močnih stebrih, se začnemo počasi od bresta pomikati. Morje se nalahno zaziblje, zdi se kakor velikansko zrčalo, v katerem se kopije nešteto električnih luči. »Z Bogom! Srečno pot! Na svidenje!« kličejo na ladji in na suhem in mahajo z robcji. Razdalja med njimi in nami postaja večja in večja, komaj še ločimo njihove glasove, kmalu vidimo samo še električne luči, potem pa tudi te izginejo.

Z Bogom Amerika! Z Bogom, nepozabni rojaki!

Po deževnem dnevu je nastopila jasna po-letna noč. Daleč na obzorju je vstajala luna in razsvetljevala prostrano morsko ravan. Ko se je suha zemlja odtegnila očem, sem odšel v kabino in k počitku.

Drugo jutro sem bil že ob petih na nogah. Vzбудilo me je močno pljuskanje vode, ki je udarjala ob bok ladje, ob katerem je stala moja postelja. V polsnu premišlujem, kje sem. Ko pa odgrnem rujavkast zastor pri oknu in zagledam peneče valove, se počasi domisljam, da sem globoko v trebuhu morskoga parnika in da plovemo po Atlantiku domov v stari kraj. Brž se umijem in napravim, potem pa potihem zlezem na krov, bal sem se namreč, da bi me vzdramil potnika, ki je v sosednji sobici še tako sladko »muzical«.

Sirena »Evrope« — našo ladje — je jelo tuliti dolgo in zamolklo. V opazovalnem stolpu na glavnem jamboru so se zablskale luči z Morzejevimi znaki. Tisoč metrov od nas je plula ladja v nesprotno smer z razsvetljenimi linami, videti pa je bila tako majhna kot kaka igrača.

Po zajtrku se je jelo razvijati življenje skoraj do pičice podobno onemu na ladji »Bre-

Veliko posvetovanje za dvig slovenskega kmeta

lija slovesno blagoslovitev novega gasilekega doma. Pri tej priliki bo v podružnični cerkvi na Ločici ob 10 sv. maša za vse žive in rajne žlane gasilske čete. Po večernicah bo blagoslovitev doma, ki je obenem združena z župnim zletom in tombolo ter domačo veselico. Vse sosedne gasilske čete so vladno vabljene k tej slovesnosti.

Vodice nad Ljubljano. Tudi mi ne bomo tako kmalu pozabili mladinskih dni v Ljubljani. Nad 500 faranov se je udeležilo tabora, bodisi v krogih, narodnih nošah ali v civilu. Posebno pa nas je navdušil uspeh naših fantov-tekmovalcev. Že lani so v Celju člani Vodiškega fantovskega oddelka dosegli prvo mesto v nižjem oddelku, letos pa so kljub izredno hudi konkurenci in kljub mnogo težji priliki, v katerih žive naši telovadci spet dosegli prvo mesto in si s tem že drugič priborili dr. Adleščev pokal in kot etalno darilo še pokal »Domoljubac«. Zavedamo se časti, ki so jo naši fantje s to zmago pridobili Vodiški fari ter smo zato zmagovalce ob povratku iz Ljubljane tudi slovesno sprejeli. Prvič se je žulo ime Vodice pred deset tisoči katoliških Slovencev in pred široko športno javnostjo lani v Celju, drugič letos ob sijajnem mladinskem taboru v Vodicih in tretjič sedaj na Stadionu. S temi zmagami so dokazali naši fantje, da je tudi kmečki in delavski fant kljub nspornemu delu, kljub zbitosti po celodnevem prevažanju samokoinice in prenašanju malte dovzeten za delo v telovadnici in da more doseči v telovadbi in športu tudi lepe uspehe. Ponosna je Vodiška fara na svoj fantovski odsek, ponosna še posebno, ker je v članih oddelka poleg jedrskih in krepkih mišic tudi zdrava duša. Vodiški fantje, vsa fara je ponosna na vas in vam kliče: Le po tej poti naprej k novim zmagam! — Dne 20. junija je umrla vzorna Marijina hči Stupar Ivana iz Vodice. Vse življenje ji je bilo le trpljenje, delo in žrtve za druge, polno tihe molitve, vdanosti in samoopovedi. Nekaj ur pred smrtjo je pri delu tibo in mirno zaprosila: »Napravi to, ker jaz ne morem«, nato je legla in kmalu izdihnila. Bog ji bo plačilo, nam pa daj mnogo takih vzornih in požrtvovalnih deklet!

Kmetovalec! Če rabiš mlatlino, slamoraznico, kosilnico Deering, gepel, plug ali brano itd. obrni se z zaupanjem na staroznano železarno

FR. STUPICA, Ljubljana, Gosposvetska cesta 1.

V vsako hišo »Domoljubac«

Enako je bil velezanimiv tudi referat g. H. Maistra o »Zaposlitvi kmečkega prebivalstva«. Predavatelj je poudaril, da je o tem danes pri nas še jako težko razpravljati, ker so naše kmetije še premalo proučene. Pri nas imamo prebivalstva, kateremu je kmetijstvo glavni, ali vsaj postranski poklic, kakih 870.000, t. j. 73% vsega prebivalstva, a zaposlenih (t. j. od 15 do 64 leta starosti) je res kakih 424.000. Vse leto so te osebe zaposlene le v gospodinjstvu in pri živinoreji. Gospodinjstvo porabi približno eno šestino vsega delovnega časa, živinoreja približno eno sedmino ali za oba panogi skupaj okoli 126.000 oseb, tako da bi ostalo za vse ostale panoge še kakih 298.000 oseb ali dobrih 83 milijonov delovnih dni, od katerih je uporabljenih v letni dobi za vse kmetijske panoge okoli 46 milijonov, v zimski dobi pa 7,8 milj. a za vse ostale zaposlitve, ki so še v zvezi s kmečkim gospodarstvom, dobrih 7 milijonov delovnih dni, tako da ostane neizkoriščenih delovnih dni okoli 22,4 milijonov delovnih dni. Kako visoka je ta številka, si moramo šele prav predstavljati, če pomislimo, da ima vsa naša industrija komaj kakih 13 do 14 milijonov delovnih dni letno. En del tega časa se uporabi sicer za dela pri javnih delih in v domači obrti, vendar lahko računamo, da je celo poletji pri nas neizkoriščenih kakih 8%, pozimi pa kar 37% kmečkih delovnih sil in ta številka še vedno narasča. Vzrok tiči v preobjudenosti slovenske vasi. Izhod iz tega je samo v tem, da iščemo za to prebivalstvo čim več zaposlitve doma. Na skrajšanje delovnega časa zaradi premajhne rentabilnosti našega kmetovanja skoro ni misliti. Mehanizacija obratov in komasacije posestev bi nezaposlenost še povečali. Intenzivnejše kmetovanje, domača obrt in javna dela bi sicer to brezposelnost utegnili nekoliko omiliti, toda odpraviti tega vprašanja nikakor ne morejo, zato obstoji vse vprašanje v tem, kako zaposliti odvisne delovne moči s kmetov pri nas doma v nekmetijskih poklicih.

Za g. Maistrom je govoril ravnatelj higienkega zavoda dr. I. Piro o prav tako važnem vprašanju, to je o »Higieni in asanaciji naselij«. Iz njegovega res tehtnega in velezanimivega referata posnemamo: Pri higienem delu pri nas polagamo pravilno večjo važnost na asanacijo podeželja kot mest, kajti pri nas živi na kmetih 900 tisoč ljudi, v mestih pa le 180.000, razen tega je pa naša vas mnogo bolj potrebna izboljšanja nego mesta. Nalezljive bolezni in umrljivost so mnogo hujše med kmečkim nego delavskim prebivalstvom. Mesta in trgi imajo vodovode, kanalizacije, dobra stranišča, suha stanovanja itd., na kmetih tega ni, alasti ne na Dolenjskem, v Prekmurju in večih štajerskih okrajih. Doslej smo izvršili na tem polju še komaj nekaj lepih poizkusov, a pogrešamo še organizacijo dela in sredstva. Važna je predvsem preskrba z zdravo pitno vodo, kajti v Sloveniji ima šele 6,7% naselij in 13% prebivalstva vodovode. Zanemarjena je zlasti vzhodna Slovenija in tam so zato tudi umrljivost in kužne bolezni najhujše. Približni povprečni stroški za vodovode so taki, da stane za vsakih 1000 prebivalcev zgraditev vodovoda 1 milijon. Drugi prevažni činitelj je odstranitev odpadkov. Stanje stranišč, gnojšč, gnojničnih jam itd., je po deželi po večini še mnogo večje zlo, nego se zavedamo. Velik del nalezljivih bolezni, zlasti griže, tifus, driske itd. imajo svoj vzrok tu. Asanacija stranišč, gnojšč, hlevov, dvorišč in vaških polji je nujen pogoj za napredek zdravstva, gospodarstva in kulture eplah. zato bi morala oblast to izvesti s posebnim zakonom. Enako nujna je asanacija naših bivališč, kajti naše hiše imajo po večini premalo solca, so navadno vlažne, premajhne in razdelitev prostora je jako nerodna, nesmotrena in ne zdrava. Mnogo je po naših hišah tako škodljive hišne gobe, hiše niso vse podkletene, v stropih so navadno prevelike peči, vse prostore premalo zračimo itd. Težkoče pri asanaciji naših vasi so

menč v Ameriko grede. Mlajši so bili razposajeni kakor otroci: igrali so pink ponk, bili kozo ali pa metali na nizka natikala podkve in obročke. Starejši so posedali na pletene naslonjače in se prijateljsko razgovarjali. Po kosilu je bila sleherni dan kino-predstava, zvečer pa ples, konjska dirka, dvakrat celo vinska trgatve. Zabave toliko, da človek skoraj ne ve, kdaj mine dan.

»Dober dan, gospod profesor!«
»Bog daj! Kaj, tudi Vi tukaj?« odzdravljam začuden, ko zagledam pred seboj g. Allgauerja in njegovo boljšo polovico. Seznanili smo se bili že pred osmimi tedni na ladji »Bremen« in zdaj se vračamo skupaj na »Evropo« v Evropo. Meni je bilo naše zopetno srečanje naravnost v užitek. Ta dva dobrodušna zakonca sta se mi že tja grede zdeli kakor bajeslovna Filemon in Bavec. Tudi na ladji sta prihajala sleherni dan k sv. maši in prav tako redno pristopala tudi k sv. obhajilu. Neko jutro me je Doroteja že pred sveto mašo spravila v izredno dobro voljo. Tik pred odhodom k oltarju pristopi namreč k meni in mi polglasno zašepeče na uho: »Gospod profesor, kajne, danes pa z možem ne smeva k sv. obhajilu?«

»Kaj pa ne?«
»Ponoči naju je v želodcu nekaj črvičilo, pa sva ga vsak eno silce izpil.«
Ta njena odkritost bi me bila gotovo spravila v smeh, če bi ne bila tisti kraj in tisti trenutek tako resna. Zato sem, le nalahno smehtlajaje se, rekel: »Bosta pa rajši šla jutri, ko Vaju ne bo več črvičilo.«

Po rodu sta bila Bavarca, doma iz rojstnega kraja sv. Tomaža Kempčana. V Ameriki sta se mudila največ v Detroitu, kjer sta bila na obisku pri svoji dobri hčeri Lujizi.

»Kako sta se pa kaj imela?« nadaljujem pogovor.

»Prav dobro, gospod profesor.« odgovori v letno bavarskem narečju dobrosrčni All-

gauer. Da sem mlajši, bi precej doma prodal svoje malo imetje in se preselil v Ameriko. Tam bi po hišah pobiral ostanke jedi, s temi bi redil krdo prašičev in v nekaj letih bi postal milijonar. V Ameriki je vsega v izobilju, zato tako omalovažujejo dragocene ostanke, da jih vstran mečejo.«

»Gospod Allgauer, kar prodajte, kar imate, in potem pa brž nazaj v Ameriko, da čimprej postanete milijonar. V svoji milijonski sreči pa tudi name nikar ne pozabite!« sem šaljivo pripomnil in se na skrivaj čudil njegovi preprosti podjetnosti.

V pletenem naslonjaču sta sedela visoko rasla dama in gladko obrit gospod. Govorila sta jako malo, tudi za okolico se nista veliko zmenila. Gospod je z vidnim zadovoljstvom vlekel svoj vičček, gospa pa je ponovno poglobala na kolena črno obrobljen binokel in priknavala z zategnjenim »yes« ali »well« ali pa »all right«.

Največ pozornosti pa je ves čas vzbujala »ciganka« — gospodična kakih dvajsetih let. Imela je rujavo zagorel obraz, črne bodeče oči, globoko zakrivljen nos, na rokoko razmršene lase in živo pisano obleko. Ze ob vstopu na ladjo je v hipu vse magnetizirala. Zaradi svojega posebnega obnašanja je že drugi dan dobila priimek ciganka. Ko sem tisto jutro prišel mimo, je ravno lezla na prednji rob parnika, sedla na nizek stolček, prižgala cigareto in buljila v daljavo svoje iskre oči. Nenadoma pa skoči pokonci, tleskne s prsti in zakliče: »Ladja! Ladja!«

Na ta klic se je vse zganilo in hitelo na krov. Vsakdo je hotel na lastne oči videti našo morskost, ki je pa jela kmalu pešati. V isti smeri kot »Evropa« je namreč plula tudi francoska ladja »Isle de France«. Iz newyorškega pristanišča je odšla 16 ur pred nami, pa smo jo vendarle v kratkem došli in jo tudi kmalu pustili zadaj. Naš brzoparnik jo je rezal

z brzino 27 vozlov na uro, francoski pa je prevozil samo 22 vozlov. Kljub vsem naporom so se polagoma videli samo še dimniki, končno so pa tudi ti utonili v daljavi.

Tudi na »Evropo« je bila jedilnica prostrana in čedno opremljena. Ko vstopim prvkrat v obednico, me popelje steward k mizi, kjer sta že sedela dva duhovnika. Eden je bil benediktinski opat Koch, drugi pa p. Priderik, oba fina družabnika. Gospod opat, bivši profesor latinščine in grščine, je kar iz rokava stresel primerne grške in latinske citate, p. Friderik, ki je hkrati vojni kurat pri ameriški mornarici, je z njemu lastnimi gestami skrbel za vojaške dovpite, moja ribniška kri je pa skušala delati mostove med obema. Posebno dobre volje je bila naša triperesna deteljica na poslovnih večer. Na mizo, ki je bila vsa v zelenju in cvetju, je gospod opat poklical Ptičje petje — Vogelgesang. Pa ne mislite, da je morda čaral. Vse se je vršilo naravnim potom. Ptičje petje se namreč imenuje vino, doma iz Porenja na Nemškem, barve je cekinaste, okusa pa takega, da bi se ga niti olimpski bogovi ne branili.

Druga noč na morju je bila izredno tiha in mirna. Zato zjutraj nihče ni mislil, da bi se moglo vreme spremeniti in še tako nenadoma. Samo kapitan se je nekam sumljivo smehtljal, ko je gledal na obzorje, kjer se je tu pa tam zablskalo.

»Evropa« jo je vztrajno in moško rezala. Prvi dan smo prevozili 566 morskih milj, skoraj tisoč kilometrov. Nekateri potniki so še počivali in sladko sanjali. Toda hudomušni morskoi duhovi so se tisto jutro vendarle hoteli malo poigrati in z morskimi valovi uprizoriti koncert. In so začeli počasi stopnjavaje. Najprej je potegnil majhen veter. Nato je prišel na površje nekoliko močnejši veter. Slednjaj pa je Eolus odprl fortissimo in zapihal je vihar.

Oh, saj ni to nič hudega

prece, laje in mnogostranske, zato nes čaka še otročno dela, pri katerem bi morali zgrabití vsi. Tudi naša številna prosvetna društva bi lahko mnogo direktnih gnočnih kmetij v tujsko prometnem oziru, zlasti če bomo gradili še čim več kopalnic, gledali na moderno ureditev hotelov in gostinjskih obratov sploh. Treba bi bilo modernizirati tudi naš zastareli stavbeni red, uvesti stanovanjsko nadzorstvo. V zadnjem delu svojega referata je g. dr. Pirč podrobno opisal še lozadverne razmere po posameznih okrajih.

Zadnji dan, to je v petek, dne 3. junija je govoril najprej g. J. Okorn o »Kmečkem gospodinjstvu«. Navedel je, da morajo preveč podedujoče gospodinjstvo delo in nimaajo zanj pravega razumevanja, zato so naše kmečke gospodinjke tudi preveč obremenjene z drugimi kmečkimi deli. Zelo velika rana je pa tudi v tem, da imajo naše žene premalo gospodinske izobrazbe. Ne znajo dovolj kuhati, imajo še premalo smisla za snago, se ne povečaje dovolj vzgoji otrok, niso dovolj vešče vrtinarstva, perutninarstva, mlekarstva itd. ter napačno pojmujejo varnost. Ženo je treba zato najprej gospodinsko izobraziti, nato jo pa vrniti v prvi vrsti njenemu gospodinskemu in materinskemu poklicu. Začeti moramo s poukom še pri deklicah v ljudski šoli, ga nadaljevati v tečajih in zaključiti v gospodinskih šolah.

Kot zadnji je končno govoril še enkrat dr. Ivo Pirč in sicer o »Prehrani kmečkega prebivalstva«. Navajal je najprej hrano in pripravljanje jedil v starih časih in poudaril, da je nemogoče podati kako enotno pravilo za prehrano, ki bi bilo veljavno za vse poklice, pokrajine, starosti in letne čase. Zdravniki so se začeli znanstveno zanimati za prehrano šele v najnovejši dobi, zlasti po odkritju vitaminov in njih važnosti. Za njih pravilno dobavo je potrebna mešana hrana in mora n. pr. krompir tvoriti vsaj 12% vse naše hrane. Prevažna je tudi zelenjava raznih vrst in sadje. Zlasti naša mladina, tudi po kmetih, je preslabo hranjena, zato bi morale biti pri vseh večjih šolah mlečne kuhinje. Tudi nadpovprečne umrjivosti otrok v Prekmurju in mnogih štajerskih okrajih je kriva napačna prehrana, a v najsiromašnejših okrajih gospodarji jetika in druge nalezljive bolezni ter — alkoholizem. V Nemčiji so že mnogi podrobno raziskovali kmečko prehrano in pršli do jako različnih zaključkov, a pri nas se o tem podrobno še ni nihče pečal. Pri nas se more kmečka družina dostojno preživljati od kmetije šele, če ima vsaj 10 do 14 ha zemlje, a ker je velik del naših kmetij mnogo manjših, se

Opazujem naše otročaje, ko gredo v šolo ali pa iz šole. Nič se ne znajo ti ljudje obvladati. Jeznoritni in srboritni do skrajnosti. Za vsako malenkost ti nastopa nasproti svojemu tovarišu kar s silo. S tako jezo ga poči in udari, da človeka kar zaboli pri duši. Kaj bo neki iz take mladine?

Če bi znale govoriti naša živina, bi tudi znala marsikaj povedati zoper svoje pastirje in njih podivjanost. Kakor najbolj podivjani in posiroveli vozuiki na cesti, tako znajo že tudi najmlajši ubogo živino kar pošteno in po sotah pretepati, se nad njo zadirati in jo preklinjati. Nobene lepe besede ne slišiš iz njih ust.

Naši škofje so izdali skupen pastirski list zoper preklinjanje. Ne kar tjavendan. Razlogi za tako pisanje so dosti tehtni, in škofje so gotovo dobro premislili vsako besedo, preden so jo zapisali. Po zadnji svetovni vojski se je kletev med nami res tako strašno razpasla, da postaja že vsakdanjega s pametjo le nekoliko obdarovanega človeka strah pred to kugo današnjih dni. Kakor strašna razbesnela povodenj je zajela kletev slednjega našega človeka. Vse kolne, staro in mlado. Še mlečnozobo dete ponavlja in jeclja svoj »die, die«, in že z eno nogo v grobu stoječi stavec, ki se mu jezik že kar pošteno zapleta, bo še izbruhnil s kletvino na dan, če mu ne bo

morajo ti loviti za postranskimi zaslužki in — stradati. Velik del naših kmečkih hiš po cele mesece nima kruha. Referent je očitral približno stanje prehrane po vseh okrajih in ugotovil, da se brani naše kmečko prebivalstvo večinoma s kruhom, močnatimi jedili, razno zelenjavo, mlekem in sadjem, malo pa z mesom. V poznih zimskih in pomladanskih mesecih nastopa po mnogih krajih prava lakota. Mnogo se poje pri nas koruznega kruha, ki pa nikakor ne more nadomestiti pšeničnega. Kruh je pravo merilo za gospodarako stanje vsakega kraja in s tem tudi za zdravstveno. Sestavljena je hrana našega kmečkega prebivalstva pravilno, le večina je ima — premalo.

Šlo vse po volji. Vse je že prekleto: ljudje in živina, sonce in dež, hribi in doline, uboštvo in bogastvo. Bog v nebesih in sveta Mati božja in še sveti zakramenti: nič ni izvelega iz umazanosti kletvine in preklinjanja.

In kako ti že ta ljuba nežna mladina zna kleti!

Če vprašas takegale nadobudnega otročaja, kako mu gre »Oče naš«, bo prišlo iz njegovih ust nekaj stokanju podobnega na dan. Kadar se mu pa odpre ventil za kletev, o, takrat mu pa gre ta reč iz ust, kakor bi bilo vse namazano z najfinejšim in najboljšim oljem. Vse gre tako lepo in gladko na dan, kakor bi se bil najmanj tri ure učil vsega na pamet.

Ljudje božji! Zoper kugo in povodenj vsesplošne kletvine moramo, ali razumete, moramo nekaj narediti. Moramo! Ne le zato, ker nam kletev prepoveduje božja zapoved, ne le zato, ker so nastopili zoper njo naši škofje, že zato moramo v boj zoper kletev, ker je kletev za nas vse nekaj poniževalnega, sirovega in nedostojnega.

Nič se nikar ne opravičujmo, češ da imajo drugi narodi še vse grje izraze za preklinjanje kakor jih premoremo mi. Kletev doslej še ni bila nobena taka, da bi mogli o njej reči, da je morebiti vzor lepote in zato vredna pohvale ali priporočila, naj bo naša ali italijanska ali pa tam kje iz devete dežele. Kar je grdega, je vedno in povsod grdo. Zato je tudi za nas vsake obsodbe vredna grda razvada, da tako radi hodimo k tujim narodom na posodo po kletev in po drugo umazanijo.

Zakaj pa drugi kolnejo, pa bi mi ne smeli! No, ta je pa spet pametna! Ali moramo biti mi vedno kakor opice in samo to delati kar delajo drugi? Tako radi se ponasamo, da smo samostojni, da nas ne bo nihče nič učil — dobro! — v tem pokažimo svojo

KULTURNI KOTIČEK

Učenci drugega mladoslov. roda

Prvi izmed onih, ki so sledili Levstiku in Jurčiču so gojili večinoma ljudsko povest, drugi pa so sledili Stritarju in Gregorčiču in so peli pesmi. Prvi so pisali na osnovi pripovedništva prvih dveh, drugi so peli po pesniških vzgledih Stritarja in Gregorčiča. Najbolj značilen učence prvih dveh je bil Jože Podmilšak ali kakor se je podpisoval Andrejčkov Jože. Doma je bil iz Krašnje. Bil je v raznih trgovskih in poštni službi. Izmed Mohorjanov se marsikdo še spominja njegove povesti »Zalost in veselje«. Živel je od 1845 do 1974. — Josip Ogrinec (1844—1879) iz Podgorja pri Kamniku, profesor v Varaždinu. Najbolj znani njegovi spisi so: veseloigra »V Ljubljano go dajmoc, potem razne povesti, kakor »Vojnimirci ter »Setev in žetev«. Najboljši pa so njegovi opisi narave »Obrazi iz narave«, poleg tega še »Obrazi iz naroda«. Kjer slika s hudomušnostjo Gorenjce, učil se je pri Levstiku in pri Jurčiču. — Fran Celestin (1843—1895), doma iz Klenika pri Vačah, profesor na Ruskem in potem v Zagre-

bu. Začel je kot pesnik in kot pripovednik, pozneje pa se je posvetil le slovstveno kulturnim vprašanjem, poročal o ruski literaturi, prevajal iz ruskega jezika, pisal kritike in med drugimi razpravami izdal »Naše obzorje«. — Anton Koder (1851—1918), rojen v Radomljah pri Kamniku, bil poštni uradnik, umrl v Ljubljani. Izšel je iz Jurčičeve pripovedniške šole. Spočetka je zlagal pesmi, pozneje pa je pisal same povesti za razne liste. Kadar riše našega kmečkga človeka, je surov. Bil je glavni pripovednik celovškega »Kresca«. Napisal je: »Zvezdanac«, »Luterancic«, »Kmeti triumvirat«, »Stari Grivar«, »Mohorjev Matiječ«, »Iz življenja in druge. Za Mohorjevo družbo je napisal: »Najdenček«, »Naš vsakdanji kruh«, »Gospod Antonc«, »Mir ljudem na zemlji«. V posebni knjigi je izdal povest »Marjetica« in »V gorskem zakotju«. Bil je izmed najbolj delavnih sotrudnikov »Kresca«, časopisa, ki je izhajal v Celovcu. Mnogo je deloval tudi kot časnikar. — Dr. Jakob Sket (1852—1912), s Sladke gore, profesor. Napisal je roman z imenom Milko Vogrin in ljudsko povest »Miklova Zalac«, ki je izšla v »Slovenskih večernicah« pri Mohorjevi družbi. Zato jo vsi starejši še prav

dobro poznajo. Napisal pa je tudi mnogo šolskih slovenskih knjig. — Delo dr. Frana Delele spada tudi v to dobo. Pri njem vidimo vse one osnove, ki jih imajo Jurčič, Mencinger in Kersnik. Rojen je bil 1850 v Moravčah na Gorenjskem, bil profesor, nato gimnazijski ravnatelj, umrl 1926 v Ljubljani. Pisal je zgodovinske romane, povesti in veseloigret »Veliki grof«, »Pegam in Lambergar«, »Takšni so«, »Hudi časi«. V mnogih prav rad šiba razne ljudske in družabne napake: »Malo življenje«, »Trojkat«, »Prihajač«, »Svetloba in senca«, »Rodoljubje na deželici«, »Delo in denar«. Večinoma je pisal svoje povesti za Mohorjevo družbo. — Josip Stare (1847 do 1907), profesor, je pisatelj znane poljudne »Občne zgodovine«, ki je izšla v Mohorjevi družbi. Napisal je povesti »Vandac in »Lisjakova hčica«. — Josip Vošnjak (1843—1911), zdravnik in politik, je bil plodovit pisatelj. Najboljši je njegov roman »Pobratimci«, ki je slika narodnega prebujenja in njegovega političnega delovanja na južnem štajerskem. Pisal je tudi povesti za ljudstvo. Med njegovimi igrami pa so: »Lepa Vida«, »Doktor Dragan«, »Svoji k svojim«. Za spoznavajo javnega življenja so znani njegovi »Spomini«.

Ali je „Sokol“ kraljevine Jugoslavije državna ustanova

Tiskovni zakon naševa v čl. 19. primere, ko sme oblastvo prepovedati razširjanje in prodajanje časopisov. Eden takih primerov bi bil podan, če bi bilo s tiskanim spisom storjeno kaznivo dejanje, ki se kaznuje po zakonu o zaščiti javne varnosti in reda v državi.

Predvsem moram omeniti, da obstoji zakon o Sokolu kraljevine Jugoslavije z dne 5. decembra 1929, kakor štatut o organizaciji in poslovanju Sokola kraljevine Jugoslavije z dne 14. februarja 1930. Ne v zakonu, pa tudi v štatutu ni niti z eno besedo normirano, da bi bil Sokol kraljevine Jugoslavije državna ustanova, pač pa je v § 1. cit. zak. določeno, da se zaradi fizične in moralne vzgoje državljanov osnuje viteška organizacija pod imenom Sokol kraljevine Jugoslavije. Ta viteška organizacija pa ni nikaka državna ustanova, ker je zakon sam ni proglasil za tako ustanovo.

Iz dejstva, da obstoji zakon o ustanovitvi Sokola kraljevine Jugoslavije z dne 5. decembra 1929 pa tudi ne sledi, da bi se zaradi tega Sokol kraljevine Jugoslavije postal državna ustanova v smislu čl. 4. cit. zakona.

Ne more biti dvoma, da ima čl. 4. cit. zakona v mislih izključno le one državne ustanove, ki jim je poverjeno izvrševanje državnih oblasti, potom katerih vrši država svojo oblast.

Drugače stališče bi moralo dovesti do nevdržnih posledic, kar dokazujejo naslednja dejstva:

V naši državi obstoji združni zakon. Toda nikomur še ni prišlo na misel, da bi proglasil eno ali drugo združno, ali Združno zvezo ali Glavno združno zvezo za državno ustanovo, ki bi naj bila zaščiten po členu 4. cit. zakona.

Obstoji zakon o Privilegirani agrarni banki. Obrtni banki — same ustanove, ki so bile ustanovljene s posebnim zakonom in na katere ima država vsaj toliko vpliva kakor na organizacijo Sokola kraljevine Jugoslavije.

Kljub temu pa mislim ni pravnik, ki bi mogel zatrjevati, da so omenjene ustanove državne ustanove v smislu čl. 4. zakona o zaščiti javne varnosti in reda v državi.

Obstoje srednješolske organizacije, ki so končno tudi normirane z zakonom o srednjih šolah, pa nikomur ni prišlo na misel, da bi priznal tem organizacijam posebno zaščito v smislu čl. 4. cit. zakona. Isto velja za gasilska društva. Gasilska društva uživajo po zakonu posebno zaščito, toda nikomur ne pride na misel, da bi posamezna društva smatral za državno ustanovo.

samoslojnost, da ne bomo vedno slepo drli za drugimi. Posebno, če vidimo, da nam drugi kažejo na napačno pot.

Sv. solunska brata sta prinesla našim prednikom sv. vero in z vero božji blagoslov. Od dne do dne bolj občudujemo delo in ljubezen teh dveh sv. mož. Naj naše občudovanje izzveni v to, da ne bomo mi nikdar s kletvijo podirali tega, kar sta ta dva sv. moža zgradila med Slovani s svojo ljubeznijo!

Kletev nam bodi beseda sirovosti in sovraštva. Zato pa proč s njo! Proč na vsej črti!

Spričo vsega tega moramo reči, da je Sokol kraljevine Jugoslavije pač ustanovljen s posebnim zakonom, da uživa od strani države izvestne predprave, da pa to ni državna ustanova v smislu čl. 4. zakona o zaščiti javne varnosti in reda v državi. Zato pa uživa pravno zaščito v enaki meri kot druga društva.

Pravilnost tega naziranja dokazuje tudi okolnost, da upravniki Sokola kraljevine Jugoslavije niso državni uslužbeni. Res so po zakonu pridržane gotove pravice vladi s tem, da ji je zajamčen gotov vpliv glede postavljanja najvišjih osebnosti. Toda mnogo večji in neposrednejši je vpliv, ki je zajamčen vladi glede organizacije, vodstva in imenovanja

vodilnih oseb n. pr. pri Privilegirani agrarni banki, Obrtni banki in Narodni banki.

Ze samo dejstvo, da niso upravniki Sokola nikaki državni uslužbeni, da njih čast ni zaščiten po § 302. k. z., dokazuje, da nimamo opravka z državno ustanovo v smislu čl. 4. cit. zak. Kajti pri državnih ustanovah morajo imeti pravico do postavljanja vseh predstojnikov edine državna oblastva.

Res je sicer, da se pri nas nekako udomačilo naziranje, da je Sokol kraljevine Jugoslavije državna ustanova, ki ji gre zaščita po čl. 4. cit. zakona. Toda s pravnega vidika pa s tem na stvari ni izpremenjeno nič.

Stališče, da Sokol kraljevine Jugoslavije ni državna ustanova v smislu čl. 4. zakona o zaščiti javne varnosti in reda v državi, je usvojil svoječasno tudi Banski stol v Zagrebu (razsodba z dne 23. sept. 1932, opr. št. Kzp 753-32).

Dr. Josip Voršič.

RADIO LJUBLJANA

od 7. julija do 14. julija 1938.

Četrtek, 7. julija. 13.20: Radijski orkester. 19.30: Nac. ura. 19.50: Deset minut zabave. 20: Plošče. 20.10: Slovenščina za Slovence. 20.30: Violinski koncert. 21.15: Koncert radijskega orkestra. 22.15: Plošče. — **Petek, 8. julija.** 13.20: Koncert radijskega orkestra. 19.30: Nac. ura. 19.50: Poročila o izseljencih. 20: Plošče. 20.10: Zenska ura. 20.30: Koncert. 22.30: Angleške plošče. — **Šбота, 9. julija.** 18: Radijski orkester. 18.40: Pogovori s poslušalci. 19.30: Nac. ura. 19.50: Pregled sporeda. 20: O zunanji politiki. 20.30: Milostljiva gre na oddih — slušna igra. 22.15: Radijski orkester. 23: Poročila o pripravah za mednarodni kongres kat. esperantistov v Ljubljani. — **Nedelja, 10. julija.** 8: Šramel »Škrjanček«. 9: Na-

povedi, poročila. 9.15: Prenos cerkvene glasbe. 9.45: Verski govor. 10: Koncert mladinskega pevkega zbora iz St. Vida n. Lj. 11: Olčevka ura. 11.30: Plošče. 12: Koncert radijskega orkestra. 17: Kmet. ura. 17.30: Trboveljski pevski jazzkvartet in harmonika. 19.30: Nac. ura. 19.50: Fantije na vasi. 20.30: Operetni napavi. 22.15: Plošče. — **Ponedeljek, 11. julija.** 19.30: Nac. ura. 19.50: Zanimivosti. 20: Plošče. 20.10: Pogled na naša gradišča. 20.30: Koncert lahke glasbe. 22.15: Plošče. — **Torek, 12. julija.** 13.20: Koncert radijskega orkestra. 19.30: Nac. ura. 19.50: Zvočna kula. 20: Plošče. 20.10: Gradovi, Valvazor in nastanek renesanse. 20.30: Radijski orkester. 21.15: Koncert. 22.15: Radijski orkester. — **Sreda, 13. julija.** 13.20: Radijski orkester. 18: Radijski orkester. 18.40: Mladinska ura. 19.30: Nac. ura. 19.50: Plošče. 20.30: Prenos koncerta iz Rogaske Slatine. 22.15: Radijski orkester.

Navadno opazimo prepozno!

Ko zašutimo sončne opokline, jo že prepozno! Zato se morate poprej namazati s kremo Nivea ali s oljem Nivea. Če pripaka sonce zelo močno, treba masiranje večkrat ponoviti. Potem boste počerneli hitro in enako merno.

Štorja za strope

po nizki ceni v železnini

Fr. Stupica, Ljubljana, Gosposvetska 1

Naročajte Slovenski dom!

Hranilne knjižice, vrednostne papirje, delnice, 3% obveznice vnovčujem po najvišji ceni takoj v gotovini.

Kupo-prodaja nepremičnin

Kupujte srečke državne razredne loterije v moji kolekturi »VRELEC SREČE«.

Al. Planinšek, Ljubljana, Beethovnova 14

Mali oglasnik

Vaška drobna vrstica ali ope prostor velja za enkrat Din 5.—. Naročniki »Domoljuba« plačajo samo polovico, ako kupujejo kmetijske potrebščine ali prodajajo svoje pridełke ali iščejo poslov ostrona obrtniki pomočnikov ali valencev in sarobe.

Pristojbina za male oglase se plačuje naprej.

Novo mlafilnico

x tresali prođam. Vaznem v račun tudi staro. - Naslov v upravi lista pod šte. 10088.

Kraščatega pomočnika

sorejmem takoj. Ivan Mohorčič Žulemberk.

šika montatonskega, hrenovanega, 18 mes. starega, prođam. - Sprejemem kmetijske

blapca. Anton Avšič, Šmartno 48, pošta Ljubljana-Mosta.

Bekstara pecar!

Velja partija kvaletih strojev znamke Singer. Pfaff in drugih, popolnoma novih, pogrešljivih, ki tudi iščajo, s 10 letno garancijo, po polovičnih cenah na prodaj samo pri »Prometu«, nasproti križniške cerkve v Ljubljani.

Kolesa najnovejši letošnji modelji v največji izbiri le od Din 550.— naprej. — Nova trgovina, Ljubljana, Trzinova cesta 36, (nasproti Gospodarske iverci).

Blapca sprejemem na ljubljanski okolici. — Poodbe na upravo Domoljuba pod »Delavenc« šte. 10.267.

Službino ki je vajena, molje in vseh del na polju, takoj sprejme Babnik, Glina št. 9 pri St. Vidu nad Ljubljano. Plača 250 din mesečno.

Prodaj malega psička in 4 leta staro pisco, ovčje pasme. — Bečaj, Preska 35, Medvođa.

Dvostanovarska hiša elektrika, vodovod, vrt ob cesti, tik kopalnice prođam; polovica denar, drago hranilne knjižice. Suša, Škofja Loka, Karlovska 23.

Nov redilni prašič

»REDINE za prašiče. Vsak kmetovalec si lahko hitro in s malimi stroški vredi svoje prašiče. Zadržate samo 1 zavitek za 1 prašiča ter stane 1 zavitek 5 din, po pošti 12 din; 3 zas. po pošti 24 din. Uspeh vaši je zagotovljen. Prodaja Drogerija Kane, Ljubljana, Židovska ulica 1.

Mušičeva esenca Mostin

Z našo umetno esenco Mostin si lahko vsakdo s malimi stroški pripravi lahorno, obstojno in zdravo domačo piščo. Cena 1 steklenici za 150 litrov Din 20.—, po pošti Din 35.—, 2 steklenici po pošti 55 Din. - Prodaja Drogerija Kane, Ljubljana, Židovska ulica 1.

15 letna fant zdrav, se bali izboljši mehaničarske ali ključavnicearske obrti. Najraje v mestu. Običaj Malevi, Selo 32, pošta Ziri.

Za vsakogar najboljši nakup obleke, perila in vaa praktična oblačila. — Presker, Sv. Petra c. št. 14, Ljubljana.

Kovačstega pomočnika (prednost z dežele) sprejme Gašper Goleb, Zadvor 35, p. Dobrunje.

Lep bih 14 mesecev star, pingavec, napredaj pri Metliji Klopčič, Vrba, pošta Lukovica.

Proda se posestvo Gotna vas 42, hiša s gospodarskim poslopjem, 3 njive, travnik in gozd. — Poizve se pri Zefran Ivan, Gotna vas šte. 18.

Bekstara na kmetije sprejemem takoj. Terobčič, Rudnik 30.

Mizarji! Stavbno in pohištveno okovje, razno orodje in vso železarno dobite po nizkih cenah pri **Fr. Stupica** Ljubljana, Gosposvetska cesta 1

Marmelade in želeji.

Navaden zavoček za približno 1 kg marmelade, cena Din 4.—

Tvrđka F. I. Gorčkar, Ljubljana

Sv. Petra cesta 29

nudi po globoko milanih cenah posebno moško blago za sportne in prašne obleke, svile in volneno blago za ženske prašne obleke, vsakovrstno prašno blago za vsakdanje obleke, za dečje, svileni blago za narodno nošo, klate in kambrike za predpasnike itd. — Velika izbira moških polotaih srake, svilenih triko srake, najnovejšje vrste, nogavc, dežnikov, svilenih in debelih rai in šerp. — Na zalogi velika izbira blaga za neveste tako n. pri platno za rube, gradi za modroce, blago za zavese, tepih, predposteljnike, postelina, pregrinjala, svile in krotaste odeje, deka, morske trave od din 200 naprej, timo od din 25.— naprej, žngajo in peresa (febre) za postelja. — Vse to kupite sedaj znatno ceneje, ter si pripravite denar.

Štite se na naš hrcral v Domoljubu!

Ljubljana Komenskega ul. 4 Telefon št. 232

Dr. Franze Derganz šol-pisatelj kraj. št. 19, Ordultra: II-4

NAGLUŠNI! VIBRAPHON

nov pripomoček za sluh, praktično neviden, neelektričen, nemene žice, brez baterije, nikake pritikalne. Zdravniško priporočeno in priporočeno. Zahtevajte brezplačno prospekte in pogoje za 30 dnevno preizkušnjo.

Tu odredite!

KUPON 17. B. Pošljite mi brezplačno in neobvezno prospekta kakor tudi pogoje za 30 dnevno preizkušnjo.

Ime: _____
Naslov: _____

APARATI VIBRAPHON
1 Dep. 7. B / Zagreb, Božidarjeva 1

Brezplačno posk v tvojih. Zabeležite brezplačno tuzino.

Harmonika od din 59.—	Trumpeta od din 520.—	Klarineti od din 120.—	Gitaro od din 115.—

MEINEL & HEROLD d.d.
za. tvornice glasbil **MARIBOR** st. 107

LJUDSKA POSOJILNICA V LJUBLJANI

registr. zadruga s neom. zavezno

LJUBLJANA, Miklošičeva cesta 6,

(v lastni palači)

obrestuje hranilne vloge najugodnejše

Nove in stare vloge, ki so v celoti vsak čas razpoložljive, obrestuje po 4%, proti odpovedi do 5%.

Zastoj zidate cerkve in šole in zaman prirejate misijono, ako ne znate uporabljati orazja katol. časopisja.

»Domoljuba« stane 18 din za celo leto, za izostrenstvo 60 dia. — Dopise in spise sprejema uredništvo »Domoljuba«, naročnino, luse-rate in reklamacije pa uprava »Domoljuba«. — Oglasi se zaračunavajo po posebnem ceniku. — Telefon uredništva in uprave: 40-04. Izdajatelj: dr. Gregorij Pečjaz, — Urednik: Jože Kolček, — Za jugoslovansko tiskarno: Karel Čed.